

NFUs landsmøte 2024

Scandic Hotel Oslo Airport 20.-22. september

Samfunn for alle!

nfu

Program

Fredag 20. september

- 14.00 – 15.45 Ankomst, registrering, lett servering
- 15.45 – 16.00 Alle landsmøtedeltagere ankommer landsmøtesalen
- 16.00 – 17.15 Åpningsseremoni
- 17.15 – 17.30 Pause
- 17.30 – 19.00 Landsmøtet settes/ forhandlingene begynner
- 19.00 – 20.00 Pause
- 20.00 Middag i restauranten (uformell)

Lørdag 21. september

- 06.30 – 08.30 Frokost
- 08.30 – 09.30 Landsmøteforhandlingene fortsetter
- 09.30 – 09.45 Pause
- 09.45 – 10.45 Landsmøteforhandlingene fortsetter
- 10.45 – 11.00 Pause
- 11.00 – 12.00 Landsmøteforhandlingene fortsetter
- 12.00 – 13.00 Lunsj
- 13.15 – 14.45 Tur og trening (husk klær etter vær)
- 15.00 – 16.15 Landsmøteforhandlingene fortsetter
- 16.15 – 16.30 Pause
- 16.30 – 18.00 Landsmøteforhandlingene fortsetter
- 19.30 – 20.00 Aperitiff serveres i baren
- 20.00 – 22.30 Festmiddag i konferansesalen
- 22.30 – 01.30 Dans

Søndag 22. september

- 07.00 – 09.30 Frokost
- 09.30 – 10.30 Landsmøteforhandlingene fortsetter
- 10.30 – 11.00 Pause/utsjekk
- 11.00 – 12.00 Landsmøteforhandlingene fortsetter
- 12.00 – 13.00 Landsmøtet heves, lunsj og hjemreise

Endring i programmet kan forekomme.

Velkommen til landsmøte 2024

Gode venner,

Siden starten vår i 1967 har foreldre stått på barrikadene i kampen for et samfunn for alle. Mange mål er nådd. Det er mye vi kan være stolte av, med alt vår organisasjon har bidratt med.

Det er lett å føle seg heldig i en organisasjon som NFU, for det er et stort privilegium å jobbe sammen på lag med dere. Men vi vet jo at vår organisasjon har lite med hell å gjøre. At veien hit har vært preget av hardt arbeid, i et stadig møte med urettferdighet. Og at veien videre ikke kommer av seg selv.

NFU, dere og vi, trengs mer enn noen gang. For organisasjonen vår er så mye mer enn bare høringer, politikk og juss. Vi er òg en viktig medspiller i livene til mennesker med utviklingshemming, og alle de andre som ønsker å stå sammen med oss i kampene, og ta del i gledene.

For at vi skal forbli denne gode kraften også inn i fremtiden er det organisasjonen vår som er det viktigste. Hvert eneste medlem. Alle 159 lokallag, alle 12 fylkeslag, sammen med sentralorganisasjonen, det er vår kraft. Sammen utgjør vi en landsledende organisasjon.

Nå samles over hundre delegater, gjester og observatører fra hele landet seg for å debattere og vedta NFUs styringsdokumenter for de neste fire årene. NFUs landsmøte er høytid. Det er her vi sammen bestemmer hvordan vi sammen skal utvikle NFU videre inn i fremtiden.

Jeg gleder meg til å se dere alle, og lytte til alt dere har å spille inn i debatten. En særlig velkomst rettes mot Erfaringsutvalget vårt, et utvalg som har vist vei og som forhåpentligvis nå blir en fast og stolt del av NFU videre.

NFUs landsmøte er en viktig og høytidelig møteplass, men vi skal også ha det trivelig sammen, og finne nye vennskap på tvers av alder og landsdeler. Jeg gleder meg.

Det er med stor stolthet jeg ønsker dere alle hjertelig velkommen til NFUs 21. landsmøte.

Med vennlig hilsen,
Tom Tvedt
Forbundsleder

Norsk Forbund for
Utviklingshemmede

Sak 1	Konstituering – oppstart og plan for møtet
Sak 2	Landsstyrets melding for landsmøteperioden
Sak 3	Reviderte regnskap med revisors beretning for årene 2020, 2021, 2022 og 2023
Sak 4	Saker som landsstyret legger frem og innsendte saker; Sak 4 a) Vedtektsendringer Sak 4 b) Andre saker fra landsstyret Sak 4 c) Innsendte saker
Sak 5	Arbeidsprogram for 2024 - 2028
Sak 6	Valg av forbundsleder og nestleder
Sak 7	Valg av medlemmer og vararepresentanter til landsstyret
Sak 8	Valg av valgkomitéleder/valgkomité
Sak 9	Rammebudsjett for landsmøteperioden 2024 - 2028
Sak 10	Uttalelser fra landsmøtet
Sak 11	Valg av revisor

**SAK 1   Konstituering
Oppstart og plan for møtet.**

Forbundsleder åpner landsmøtet og leder forhandlingene under Sak 1 a) til og med c). De valgte møtelederne leder videre landsmøtet fra Sak 1 d)

Sak 1 a)   GODKJENNING AV INNKALLING

Landsmøtet er innkalt i brev av 16. januar 2024

**Landsstyret foreslår:
Innkallingen godkjennes.**

Sak 1 b)   GODKJENNING AV FULLMAKTER

Liste over utsendinger til landsmøtet legges frem til godkjenning.
Fullmaktskomiteen: Landsstyremedlem Alette Reinholdt
Landsstyremedlem Marius Zahl

**Fullmaktskomiteen foreslår:
Legges frem på landsmøtet.**

Sak 1c)   VALG AV MØTELEDERE OG MØTESEKRETÆRER

**Møteledere:
Landsstyret foreslår:**

Bjug Ringstad – Oppland
Evy Utne Knutsen – Vestland
Henriette Hvarnes Hansen – Vestfold og Telemark

**Møtesekretærer:
Landsstyret foreslår:**

4 personer fra NFUs administrasjon.
Ann-Elisabeth Grønnhaug
Heidi A. Høyen
Pia Ribsskog
Arnhild Voll Eek

Føringen av protokollen vil bli delt mellom sekretærene.
Generalsekretær Hedvig Ekberg er ansvarlig for protokollen.

Sak 1 d) GODKJENNING AV SAKSLISTE

Landsstyret foreslår at følgende saksliste vedtas som saksliste for det 21. ordinære landsmøte 2024:

- Sak 1   Konstituering - oppstart og plan for møtet
- Sak 2   Landsstyrets melding for landsmøteperioden
- Sak 3   Reviderte regnskap med revisors beretning for årene 2021 – 2022 – 2023
- Sak 4   Saker som landsstyret legger frem og innsendte saker;
  - Sak 4 a)   Vedtektsendringer
  - Sak 4 b)   Andre saker fra landsstyret
  - Sak 4 c)   Innsendte saker
- Sak 5   Arbeidsprogram for 2024-2028
- Sak 6   Valg av forbundsleder og nestleder
- Sak 7   Valg av medlemmer og vararepresentanter til landsstyret
- Sak 8   Valg av valgkomiteleder eller valgkomité
- Sak 9   Rammebudsjett for landsmøteperioden 2024-2028
- Sak 10   Uttalelser fra landsmøtet
- Sak 11   Valg av revisor

Sak 1 e) FASTSETTING AV REGLER FOR LANDSMØTET 2024

Landsstyret foreslår:

- 1) Landsmøtet er åpent for pressen hvis landsmøtet ikke gjør vedtak om noe annet.**

2) Møtetiden for landsmøtet er:

Fredag 20. september kl. 16.00 – søndag 22. september kl. 13.00

3) Stopp/ reduser / klar/ - kort. Alle bruker kortene.

Rødt kort betyr stopp.

Gult kort betyr reduser farten.

Grønt kort betyr klart/fortsett.

4) Innlegg og taletid

- Maksimum 2 innlegg til samme sak. Taletiden første gang inntil 5 minutter, andre gang inntil 2 minutter.
- De som skal presentere en spesiell sak eller innlede til debatt, på vegne av landsstyret, får utvidet taletid.
- Landsmøtet kan i særlige tilfeller også gi andre utvidet taletid.
- De som ønsker ordet, må tale fra den faste talerstolen.
- Alle som ønsker ordet, gir melding om dette med å vise sitt nummerskilt til møtelederne.
- Medlemmer av landsstyret, utvalgsledere og generalsekretær, kan få ordet utenom talerlisten for å svare på spørsmål og gi saksopplysninger.
- Selv om landsmøtet har vedtatt en taletid på 5 minutter, kan dette endres.

Dette skjer ved at møtelederne eller utsendinger setter frem nytt forslag om taletid.

- Møtelederne kan foreslå at ingen flere skal få tegne seg på talerlisten (sette strek).
- Til hvert innlegg kan det stilles spørsmål eller kommentar (replikk), hver på maksimum ett minutt. I tillegg har taleren rett til, om nødvendig, å forklare nærmere eller svare på spørsmålet. Det er ikke anledning til duplikk (replikk til replikk).

Alle som ber om ordet til saklisten, forretningsorden eller saksopplysning, får ordet straks.

Dette gjøres ved å vifte med nummerskiltet.

5) Forslag i sakene

- Forslag leveres skriftlig og undertegnes med navn og fylkeslag.
Bruk forslagsark som utleveres ved ankomst til landsmøtet og skriv kun ett forslag pr. ark.
- Forslag kan ikke leveres etter at møtet har bestemt at strek er satt.

6) Avstemming i saker

- Landsstyret og landsmøteutsendingene har stemmeplikt.
- I sakene om årsmelding og regnskap har ikke landsstyret stemmerett (§11 i NFUs vedtekter).
- Vedtak gjøres med vanlig flertall i saker der ikke annet er bestemt i vedtektene (se §21 i NFUs vedtekter).
- Landsmøtet bestemmer hvordan det skal stemmes.

7) Å være til stede på landsmøtet

- De som har stemmerett, kan ikke forlate salen under møtet.
- Den som forlater møtet, kan søke møtelederne om permisjon.

SAK 1 f) REGLER FOR VALG PÅ NFUs LANDSMØTE

Innledning

Landsstyret foreslår følgende reglement (basert på vedtektene):

1 Valgkomiteen foreslår:

- a) Forbundsleder
- b) Nestleder
- c) 5 landsstyremedlemmer
- d) 4 varamedlemmer til landsstyret

2 Landsstyret foreslår:

- a) Valgkomitéleder
- b) Revisor

3 Regler for valg:

Foreslåtte personer til valg er: Valgkomiteens forslag.

Personer som blir foreslått fra landsmøtets talerstol.

- Hvis det kommer inn forslag til mer enn én person til et verv, skal valget være skriftlig.
- Hvis en landsmøteutsending krever skriftlig avstemming, skal dette imøtekommes, selv om det bare foreligger forslag på én kandidat.
- Det kan ikke stemmes på andre enn de foreslåtte kandidatene/personene.
- Stemmesedler med andre navn enn de som er foreslått, blir ikke godtatt.
- Stemmeseddel uten navn
– blank stemmeseddel – regnes som avgitt stemme.

Regler for særskilt valg - valg på en person:

- En person som får mer enn halvparten av stemmene er valgt.
- Hvis ingen av personene får mer enn halvparten av stemmene, skal det holdes nytt valg.
- Det blir laget en liste over personene - satt opp etter stemmetall.
- Hvis det er mer enn to personer, blir den personen som har lavest stemmetall strøket av listen.
- Nytt valg blir holdt mellom de personene som står igjen.

Dette prinsippet følges til bare to personer står igjen.

- Hvis ingen får mer enn halvparten av stemmene ved valg mellom to personer, skal det holdes omvalg mellom de samme to.
- Ved omvalg mellom to personer er den valgt som får flest stemmer – blanke stemmer telles ikke.
- Hvis det ved omvalg mellom to personer blir likt stemmetall, skal det trekkes lodd mellom dem.

4 Valg av forbundsleder og nestleder:

Forbundsleder og nestleder blir valgt ved særskilt valg – velges hver for seg.

5 Valg av medlemmer til landsstyret:

Ved valg av landsstyret, skal stemmeseddelen inneholde navn på 5 personer.

6 Valg av varamedlemmer til landsstyret:

1., 2., 3. og 4. varamedlem til landsstyret, blir valgt ved særskilt valg - velges hver for seg.

7 Valg av valgkomiteleder:

Leder av valgkomiteen blir valgt ved særskilt valg.

8 Valg av revisor.

Revisorfirma - velges særskilt.

Sak 1 g) VALG AV 2 UTSENDINGER TIL Å UNDERTEGNE PROTOKOLLEN SAMMEN MED FORBUNDSLEDER

Landsstyret foreslår følgende utsendinger:

Ann Elin Mikkelsen – Rogaland
Svein Jensen – Troms

Landsmøteutsendingene undertegner protokollen sammen med forbundsleder.

Sak 1 h) VALG AV REDAKSJONSKOMITÉ FOR ARBEIDSPROGRAMMET 2024 – 2028

Landsstyret foreslår følgende utsendinger:

Svein Rune Johannessen – Møre og Romsdal
Eli Steen – Viken

Sak 1 i) VALG AV REDAKSJONSKOMITÉ FOR UTTALELSER

Landsstyret foreslår følgende utsendinger:

Gunn Hutchinson – Nordland
Mona Olsen – Oslo
Sigurd Helberg – Viken

Sak 1 j) VALG AV TELLEKORPS PÅ FIRE PERSONER

Landsstyret foreslår følgende personer:

Julia J. Halsebø - Leder av tellekorpset –fra NFUs administrasjon
Gunnar Bergby – frivillig jurist i NFU
Karina Jørgensen – NFU Ullensaker
Bente Skedsmo – NFU Ullensaker

Vedlegg sak 1 - Liste over landsmøteutsendinger

Landsstyret

1	Tom	Tvedt	Fron
2	Gunn S.	Hutchinson	Bodø
3	Alette	Reinholdt	Jar
4	Anna	Kittelsaa	Ranheim
5	Birgitte	Boldvik	Drammen
6	Marius	Zahl	Sandnessjøen
7	Toril	Vagstad	Elverum

Agder

8	Ingeborg	Kostøl	Søgne
9	Anders	Haslestad	Arendal
10	Britt	Pigao	Lillesand
11	Arve	Skoland	Flekkefjord
12	Anette Theresie	Andreassen	Tvedestrand
13	Linda	Buck Pedersen	Vanse
14	Anna Michelle	Andersen	Nedenes
15	Saka	Maljicaj	Grimstad

Finnmark

16	Frid	Tellefsen Svineng	Karasjok
17	Majja	Smuk Solbakk	Tana
18	Nina	Nedrejord	Karasjok
19	Sigrid	Sandbu	Svanvik

Innlandet

20	Jan Einar	Johrde	Øyer
21	Anna	Ekrem	Dokka
22	Esten	Helstø	Stavsjø
23	Geir	Kjelstad	Hundalen
24	Lill-Anita	Skjønnsby Andersen	Skotterud
25	Toril	Ous	Løten
26	Solfrid	Lillemo	Trysil
27	Ranveig	Berge	Harestua
28	Hege Christin	Nilsson	Lillehammer
29	Emil Aleksander	Bjørnstad	Elverum

Møre og Romsdal

30	Svein Rune	Johannessen	Ålesund
31	May-Grethe	Gridset	Åndalsnes
32	Turid	Tjugen	Lauvstad
33	Malin	Eide	Ikornes
34	Thea Kanutte	Åmelfot	Volda
35	Johannes	Drabløs	Ålesund
36	Bente	Urke	Molde
37	Ninni	Bakke Tornes	Tornes i Romsdal
38	Lise	Mittet Kvernen	Kristiansund N

Nordland

39	Lisbeth	Selstad Amundsen	Glomfjord
40	Egil	Hitland	Sortland
41	Merete	Hassel	Bodø
42	Gry	Johansen	Narvik
43	Janina	Nilsen	Engavågen
44	Alan	Hutchinson	Bodø
45	Svein Erik	Tande	Narvik
46	Andreas	Tymi	Bodø

Oslo

47	Lill	Birkelund	Oslo
48	Mona	Olsen	Oslo
49	Sandra T. D.	Kleven	Oslo
50	Idunn	Bøyum	Oslo
51	Glenn	Tolderlund	Oslo
52	Thanh	Kleven	Oslo

Rogaland

53	Karin Elisabeth	Berndtsson	Avaldsnes
54	Odd Kåre	Barkved	Jørpeland
55	Ann-Elin	Mikkelsen	Førresfjorden
56	Astrid L.	Meier	Hafrsfjord
57	Mariann Iren	Aksdal	Haugesund
58	Jon Kristoffer	Nilsen	Haugesund
59	Georg	Mork	Håvik
60	Rune	Handegard	Sandnes
61	Elisabeth	Moe	Randaberg
62	Kjersti	Vinje	Skjold

Troms

63	Svein	Jensen	Silsand
64	Lena	Aronsen	Tromsø
65	Liv-Sissel	Øvergård	Gratangen
66	Rigmor	Hamnvik	Gratangen
67	Gørill	Benjaminsen	Borkenes

Trøndelag

68	Snorre	Ness	Namsos
69	Frode	Strømman	Trondheim
70	Siri Behrens	Måsøval	Trondheim
71	Håvard	Ravn Ottesen	Trondheim
72	Gro Nina	Helberg	Verdal
73	Per	Jensen	Inderøy
74	Britt Elin	Strand	Tiller
75	Gunhild	Eidberg Lien	Bjugn

Vestfold og Telemark

76	Randi	Stenerud	Horten
77	Oddvar	Hopen	Skien
78	Edite	Wam	Skien
79	Linda Kristin	Aas Hidle	Skoppum
80	Gro Jeanette	Amundsen	Holmestrand
81	Henriette	Hvarnes Hansen	Larvik
82	Camilla	Berntsen	Tønsberg

Vestland

83	Evy	Yutne Knutsen	Frekhaug
84	Inger Hageberg	Øvrebø	Bygstad
85	Ingvill	Hystad Kyvik	Stord
86	Live	Løland Vøllestad	Flaktveit
87	Susanne	Toft	Steisland
88	Ørjan	Bosdal Wold	Odda
89	Kari Elster	Moen	Bønes
90	Håkan Birkeli	Mårtensson	Rådal
91	Synne	Waage	Bekkjarvik
92	Bente	Underthun	Sandane
93	Geir Tore	Søreide	Fitjar
94	Stein Erik	Øvrebø	Bygstad
95	Ingvild	Jansen	Os
96	Øystein	Ruud	Kaupanger

Viken

97	Anne-May	Berg	Lørenskog
98	Vidar	Bøe	Rasta
99	Torhild Cecilie	Bjørnstad	Hvam
100	Eli	Steen	Drammen
101	Karen	Knudsen Synnes	Gjettum
102	Bente	Svensen	Spydeberg
103	Jorunn	Ellingsen Sæther	Mysen
104	Karianne	Hjørnevik Nes	Rølsøy
105	Inger	Næss	Fredrikstad
106	Shahram	Ariafar	Siggerud
107	Sigurd	Helberg	Fredrikstad

SAK 2   LANDSSTYRETS MELDING FOR LANDSMØTEPERIODEN

Dokument:

- 1 Landsstyrets årsmelding 2020
- 2 Landsstyrets årsmelding 2021
- 3 Landsstyrets årsmelding 2022
- 4 Landsstyrets årsmelding 2023
- 5 Rapport til landsmøte om organisasjonsarbeid

Saken gjelder: Landsstyrets rapportering til landsmøtet.
Landsmøtet i mars 2021 godkjente årsmeldingene frem til 2019.

Ifølge vedtektene § 11 om landsmøtet skal sakslisten omfatte 4-årsmeldinger fra landsstyret.

Det vises til årsmeldingene og rapport om organisasjonsarbeid, se vedlegg.

Landsstyret foreslår:

Landsstyrets årsmeldinger for 2020, 2021, 2022 og 2023 godkjennes.

Landsstyrets rapport om organisasjonsarbeid tas til orientering.

Dokument 5 – Rapport til landsmøte NFU 2024 om organisasjonsarbeid

Prosess

Med utgangspunkt i NFU sitt landsmøte 2021 satte landsstyret ned ei arbeidsgruppe for styrking av organisasjonsarbeidet på fylkes- og lokallagsnivå. Mandat for arbeidsgruppen ble vedtatt på landsstyremøte i juni 2021. Arbeidsgruppas rapport ble overlevert landsstyret i september 2021 og tatt opp på fylkesstyremøte høst 2021.

Organisasjonsarbeid har vært et fast punkt på landsstyremøter og på fylkesledersamlinger deretter i hele landsmøteperioden.

Her legges arbeidsgruppas forslag fram og det kommenteres oppfølging av de enkelte tiltak.

Arbeidsgruppas mandat og sammensetning

Arbeidsgruppens mandat:

1. Beskrive nå situasjonen og utfordringer lokal- og fylkeslag erfarer i organisasjonsarbeidet.
2. Foreslå tiltak for å få flere medlemmer.
3. Foreslå hvordan landsstyret kan støtte opp om arbeidet i lokal- og fylkeslag.

Arbeidsgruppas medlemmer:

Gunn Strand Hutchinson (leder)
Birgitte Boldvik
Martin Sletten Eriksen
Snorre Næss
Shahram Ariaifar
Frid Tellefsen Svineng

Fakta om medlemstall og medlemsmasse

Medlemsutvikling

Tabellene viser medlemstall fra 2006 til 2023 og inn- og utmeldinger fra 2015 til 2023:

	Medlemstall
2023	8299
2022	8076
2021	7957
2020	8196
2019	8305

2018	8358
2017	8314
2016	8304
2015	8269
2014	7890
2013	7996
2012	7933
2011	7749
2010	7682
2009	7564
2008	7539
2007	7503
2006	7523

2023	
	Totalt
Innmeldinger	799
Utmeldinger	604
Sum	195
2022	
	Totalt
Innmeldinger	695
Utmeldinger	550
Sum	145
2021	
	Totalt
Innmeldinger	449
Utmeldinger	607
Sum	-158
2020	
	Totalt
Innmeldinger	406
Utmeldinger	539
Sum	-133
2019	
	Totalt
Innmeldinger	524
Utmeldinger	556
Sum	-32

2018	
	Totalt
Innmeldinger	610
Utmeldinger	515
Sum	95

2017	
	Totalt
Innmeldinger	588
Utmeldinger	539
Sum	49
2016	
Innmeldinger	609
Utmeldinger	563
Sum	46

2015	
Innmeldinger	744
Utmeldinger	514
Sum	230

Medlemmer

Lengde på medlemskap:

- Medlem fra før 1980 12%
- Medlem fra 1990 tallet 19%
- Medlem fra 2000 tallet 22%
- Medlem etter 2010 47%

Kjønnsfordeling:

- Kvinner 56%
- Menn 44%

Aldersfordeling:

6% er fra 1-20 år

24% er fra 20-40 år

37% er fra 40-60 år

28% er fra 60-80 år

4% er over 80 år

1% har vi ikke opplysninger om alder på.

Det antas å være ca. 75000 (Buf dir 2013) innbyggere med utviklingshemming i Norge. I tillegg kommer familiemedlemmer og andre som støttet NFU sitt arbeid for styrking av menneskerettigheter for personer med utviklingshemming. Det er derfor et stort potensial for å utvide medlemstallet.

Hovedutfordringer i organisasjonsarbeidet

Hovedutfordringer er sammenfattet med utgangspunkt i arbeidsgruppas erfaringer og innspill gruppa innhentet i sine nettverk.

Tiden strekker ikke til.

Alle tillitsverv, bortsett fra forbundsleder, er frivillig arbeid. Mange har andre verv i tillegg, store omsorgsoppgaver og jobb. Det er vanskelig å få medlemmer til å påta seg verv i lokal- og fylkeslag. Mange blir sittende i verv lenger enn de ønsker. Dette innvirker på arbeidsinnsats og skremmer nye bort fra å påta seg verv.

For lite kunnskap, opplæring og støtte.

Ingen opplæring gis i hvordan bygge styrene i lokal- og fylkeslag og hvordan arbeide interessepolitisk. Det oppleves en mangel på bistand i lokal- og fylkeslag fra leddene over og at man blir for lite sett og verdsatt. Mye av det interessepolitiske arbeid blir løst via ad hoc arbeid og ikke planmessig. NFU sentralt må hjelpe til med å strukturere og tilrettelegge arbeidet bedre for fylkes- og lokallag. Fylkeslag må styrke sin aktivitet som kursholder. Opplæring i å drive organisasjonen og interessepolitisk arbeid må løftes opp. Vi må bli mer synlige i offentligheten.

Medlemmer med utviklingshemming er for lite synlige

som representanter for organisasjonen

Medlemmer med utviklingshemming må få mer synlige posisjoner i organisasjonen og fremstå som talsmenn og kvinner i offentligheten.

Forslag fra arbeidsgruppa om tiltak for å få flere medlemmer og tiltak gjennomført

Arbeidsgruppa foreslo 15 tiltak og her er de presentert sammen med hvordan de er fulgt opp:

1. *Kortfattet informasjon oversettes og legges på nett.*

Det ligger på nett informasjon på språkene polsk, engelsk, arabisk, samisk, somali og urdu.

2. *En kortfattet løpeseddel bør trykkes på ulike språk.*

Et visittkort som også inkluderer tegnspråk er laget.

3. *NFU sentralt må lage filmsnutter . Medlemmer med utviklingshemming må bli mer synlige*

Erfaringsutvalget er etablert og har vært svært synlige og aktive. Se egen sak til landsmøtet. Noen filmer er laget. TV BRA gjør her en fantastisk jobb.

4. Formidle filmsnutter

TV BRA er god på formidling og samarbeider med NFU.

5. Etablere ulike fokusgrupper

Det er etablert ei fokusgruppe for medlemmer med sammensatte funksjonsnedsettelse. Se egen sak til landsmøte.

6. Samarbeide med ulike diagnosegrupper.

Vi har vært i kontakt med LUPE. Det har også vært møte med Autismeforeningen og de ønsker samarbeid. De har blant annet spurt om vi kan samarbeide med dem under Arendalsuka.

7. Delta på konferanser og kurs, gjerne som medarrangør.

I 2022 hadde NFU konferanse sammen med SOR. Dette fungerte ikke så bra, og det ble besluttet at NFU sentralt skal arrangere årlige konferanser. I 2023 samarbeidet vi med FO, Fellesforbundet, Fagforbundet og ASVL. Tema CRPD med fokus på arbeid. I 2024 arrangerte NFU konferanse med samme tema, men da med fokus på Ekspertutvalgets rapport. Denne gangen på Folkets Hus Youngstorget og hadde FO, Fellesforbundet, Uloba og ASVL som samarbeidspartnere. Målsettingen er at NFU skal arrangere en årlig konferanse.

8. Være synlige på sosiale arenaer med stand

Vært synlige på mange arrangementer. Forbundsleder har brukt mye tid på å reise rundt og delta på arrangementer som lokallagene har.

9. Ha sosiale arrangementer, avvikle nasjonal leir, etablere landsdelsleirer og fortsette med lokale arrangementer

Lokalt er det mange sosiale arrangementer arrangert av lokallagene. 2024 blir siste år med nasjonal leir. Fremover skal det være 5 regionale leirer. I 2024 leir i Trøndelag (Selbu), Nordland (Bodø), Vestlandet (Halsnøy).

10. Aktive i interessepolitisk arbeid

Landsstyret har delt interessepolitiske felt mellom seg og tatt spesielt ansvar for fremdrift. Webinar har vært om interessepolitisk arbeid i lokallagene og valg. Mange lokallag har hatt medlemsmøter med inviterte politikere og vært aktive i kontakten med kommunepolitikere. Det ble registrert 25 valgmøter ved siste valg. De lokallag som har bedt om bistand har vært fulgt opp. Forbundsleder har stilt opp der det har vært ønskelig.

11. Åpne temamøter om aktuelle spørsmål i kommunen

Det har vært mange slike møter i lokallagene, men vi har ikke tall her.

12. Delta på infomøter som arrangeres for nye landsmenn

Ikke deltatt på slike møter, men jobbet med saker for flyktninger som ikke blir bosatt.

13. Vurdere å endre navnet fra «Norsk» til «Norges»

Det har vært en diskusjon i perioden i organisasjonen av endring betegnelse `utviklingshemming` og navn på organisasjonen. Saken skal opp på landsmøtet.

14. Hjemmesiden må ryddes og være enklere tilgjengelig.

Arbeid har startet og det vil gjøres noen justeringer, men kun som midlertidig løsning. Det er investert i nytt medlemssystem til en pris av kr 400.000.-Det skal lages helt ny og enklere hjemmeside, men det er ikke satt noen dato for når den skal være ferdig.

15. Ha vervekampanjer noen uker årlig på tidlig høst.

Har hatt som mål at alle skal være minst en. De lokallag som verver flest sett i forhold til andel medlemmer har i 2022 blitt premiert.

Forslag fra arbeidsgruppa om tiltak for å styrke det interessepolitiske arbeidet og tiltak gjennomført

Disse forslagene innebærer også hvordan landsstyret kan støtte arbeid i lokal- og fylkeslag. Foreslåtte tiltak presenteres og oppfølging kommenteres.

1. Etablere kunnskapsbaser på ulike tema

Ikke gjort med begrunnelse at det er bedre å henvise til eksisterende som NAKU..

2. Utarbeide og videreutvikle eksisterende kursmateriell om interessepolitisk arbeid.

Det er laget en verktøykasse for valg som er sendt ut til alle fylkes -og lokallag. Det er også laget e håndbok for sosiale medier, selv om dette ikke er direkte interessepolitisk arbeid så er det en del av hvordan man kan nå fram med sine budskap. Webinarer om interessepolitisk arbeid er avholdt.

3. Holde kurs og konferanser

Se pkt 7 over for konferanser. Kurs skulle fylkeslagene ha ansvar for, men vi har ikke oversikt.

4. Etablere gode møtepunkter hvor tema kan diskuteres

Det er gjort en innsats for å få Facebook sider til å bli aktive møteplasser igjen.

5. Lage infobank om søknader

Lagt ut på NFU sine hjemmesider.

6. Opprette en «bank» av medlemmer som kan delta i ulike utvalg

Det har vært sendt ut henvendelse til lokal- og fylkeslag, men bare 3 navn er meldt inn.

7. *Lage filmer på interessepolitiske tema*
Se pkt 3 og 4 overfor under overskriften Forslag fra Arbeidsgruppa for å få flere medlemmer... .
8. *På høsten årlig avholde allmøte for alle medlemmer*
Ikke gjort
9. *Fylkeslag og lokallag kan engasjere medarbeidere til avgrensede oppgaver/prosjekter som lønnes*
Dette har vi ikke oversikt om hva som gjøres.
10. *Etter hvert landsstyremøte inviteres fylkes- og lokallag til å delta på nett*
Hver tirsdag etter landsstyremøte er det et slikt teams møte.
11. *Minglemandag i en time første mandag i måneden*
Ikke gjort
12. *Landsstyremedlemmer er kontaktpersoner for fylkeslag. Fylkesstyrene fordeler lokallag*
Dette er gjort. Litt varierende om hvordan dette har fungert.
13. *Lage planer for hvordan hele organisasjonen skal jobbe med større interessepolitiske saker.*
Har ikke jobbet spesifikt med dette, men i landsstyret har det vært en fordeling av de viktigste områdene og hvordan følge opp. Dette har vært arbeid, opplæring/utdanning, bolig, bistand i dagliglivet, fritidsaktiviteter og helsetjenester.

Dokument: 1 Årsregnskap 2020 med revisors beretning
2 Årsregnskap 2021 med revisors beretning
3 Årsregnskap 2022 med revisors beretning
4 Årsregnskap 2023 med revisors beretning

Saken gjelder: Landsmøtets behandling av regnskap for denne landsmøteperioden.

Det vises til dokument 1 – 4.

Landsstyret foreslår:

1. Landsmøtet godkjenner revidert regnskap for 2020, med et positivt resultat på kr 7 871 730.

Landsmøtet innrømmer landsstyret ansvarsfrihet.

2. Landsmøtet godkjenner revidert regnskap for 2021, med et positivt resultat på kr 1 335 876.

Landsmøtet innrømmer landsstyret ansvarsfrihet.

3. Landsmøtet godkjenner revidert regnskap for 2022, med et positivt resultat på kr 1 813 881.

Landsmøtet innrømmer landsstyret ansvarsfrihet.

4. Landsmøtet godkjenner revidert regnskap for 2023, med et positivt resultat på kr 9 970 897.

Landsmøtet innrømmer landsstyret ansvarsfrihet.

5. Landsmøtet behandler årsmeldingene under sak 2, Landsstyrets melding for landsmøteperioden 2020–2023.

Bakgrunn:

Vedtektene sier at landsmøtet skal behandle revidert regnskap.

Ved godkjenning innrømmer landsmøtet landsstyrets ansvarsfrihet. Dette betyr at landsstyret ikke kan gjøres økonomisk ansvarlig for forvaltning av NFUs midler.

Landsstyret har i landsmøteperioden behandlet regnskap for årene 2020, 2021, 2022 og 2023.

Landsstyret har avgitt årsmelding for disse årene.

Årsmeldingene for hvert år – behandles i sak 2 «Landsstyrets melding for landsmøteperioden».

Revidert regnskap og årsmeldinger er hvert år sendt ut til fylkeslagene, og i tillegg lagt på NFUs nettsider.

**SAK 4   SAKER SOM LANDSSTYRET LEGGER FREM OG
INNSENDE SAKER**

SAK 4 A)   VEDTEKTSENDRINGER

Dokument   1 NFUs vedtekter 2024-2028 med forslag til
endringer

Saken gjelder: Forslag til vedtektsendringer.

Bakgrunn

Landsstyret ønsker å foreslå seks endringer i dagens vedtekter. Forslagene blir gjennomgått og begrunnet muntlig på landsmøtet. Alle forslagene til endringer er markert med rød tekst i vedtektene (dokument 1).

FORSLAG FRA LANDSSTYRET

- 1) Vedtektsendring: Endring betegnelse og endring navn på organisasjonen.

Dokument   2 Notat om endring av betegnelse
3 Notat om navneendring på organisasjon
4 Mulige kostnader ved navneendring

Det har vært en prosess i organisasjonen rundt spørsmål om endring av betegnelse og navn på organisasjonen, se notat 2. Det er kommet inn mange ulike synspunkter og forslag. Det har ikke vært mulig å komme frem til et forslag som får full støtte. Landsstyret legger derfor frem to mulige alternative innstillinger.

Landsstyret innstiller til landsmøtet to alternativer:

- A – Endring av betegnelse: Kognitiv funksjonsnedsettelse**
Endring av navn på organisasjonen: Samfunn for alle.
- B – Saken utsettes til landsmøtet 2028.**

- 2) § 10 – ERFARINGSUTVALGET
Landsstyret foreslår å legge inn ny paragraf om Erfaringsutvalget.

*Erfaringsutvalget skal være et rådgivende organ for NFU.
Erfaringsutvalget skal bestå av én representant med vara fra hvert fylke.
Fylkene skal velge en representant av hvert kjønn i sitt årsmøte i prioritert rekkefølge. Dette for å ivareta 60%/40% representasjon.
Landsstyret gis fullmakt til å påse at 60%/40% er oppfylt.
Utvalget velger selv leder og nestleder hvert annet år.
Leder i utvalget tiltrer landsstyret med fulle rettigheter.
Fylkeslagene må oppnevne eller gjenoppnevne kandidater på hvert andre årsmøte.
Man kan ikke bli valgt for mer enn 12 år – sammenhengende.
Utvalget skal ha møte minst 5 – fem – ganger i året, hvorav 2 fysiske samlinger.
Én representant oppnevnt av landsstyret, samt én administrativ ressurs har ansvar for den praktiske gjennomføringen av møtene.
Kostnadene deles mellom fylkeslagene og NFU sentralt, med en solidarisk reisefordeling.*

Landsstyret foreslår:

Landsmøtet vedtar å legge inn § 10 om Erfaringsutvalget i NFUs vedtekter.

3) § 9 – LANDSSTYRET, avsnitt 3

Nåværende tekst:

Landsstyret består av forbundsleder, nestleder og 5 – fem – styremedlemmer med 4 – fire – vararepresentanter.

Forslag til vedtektsendring:

Landsstyret består av forbundsleder, nestleder og 6 – seks styremedlemmer med 4 – fire – vararepresentanter.

Ved stemmelikhet teller forbundsleders stemme dobbelt.

Landsstyret foreslår:

Landsmøtet vedtar endring i NFUs vedtekter § 9 om antall styremedlemmer.

4) § 9 – LANDSSTYRET, avsnitt 3

Vedlegg 5: Notat godtgjørelse forbundsleder

Nåværende tekst:

Forbundsleder er leder av styret og forvalter og utøver til daglig NFUs politikk på vegne av landsstyret. Nestleder trer inn i forbundsleders funksjon ved forbundsleders fravær.

Forslag til vedtektsendring:

Forbundsleder er leder av styret og forvalter og utøver til daglig NFUs politikk på vegne av landsstyret. Forbundsleders honorar skal til enhver tid utgjøre syv og en halv ganger folketrygdens grunnbeløp (7,5 G) og reguleres 1. mai i tråd med justeringen av grunnbeløpet. Nestleder trer inn i forbundsleders funksjon ved forbundsleders fravær.

Landsstyret foreslår:

Landsmøtet vedtar endring i NFUs vedtekter § 9 om forbundsleders godtgjørelse.

5) § 9 – LANDSSTYRET, landsstyrets oppgaver

Nåværende tekst:

Landsstyret har ansvar for arbeidet i organisasjonen mellom landsmøtene etter de retningslinjer som er trukket opp i §§1 og 2 i disse vedtektene og etter de vedtak som blir gjort på landsmøtet.

Forslag til vedtektsendring:

Landsstyret har ansvar for arbeidet i organisasjonen mellom landsmøtene etter de retningslinjer som er trukket opp i §§1 og 2 i disse vedtektene og etter de vedtak som blir gjort på landsmøtet. To representanter fra landsstyret skal være ansvarlige for barne- og ungdomsarbeidet i organisasjonen.

Landsstyret foreslår:

Landsmøtet vedtar endring i NFUs vedtekter § 9 om fordeling av ansvar i landsstyret.

6) § 9 – LANDSSTYRET, siste setning

Nåværende tekst:

Saksliste og sakspapirer sendes landsstyrets medlemmer minst 14 dager før landsstyremøtet.

Forslag til vedtektsendring:

Saksliste og sakspapirer sendes landsstyrets medlemmer minst 7 dager før landsstyremøtet.

Landsstyret foreslår:

Landsmøtet vedtar endring i NFUs vedtekter § 9 om sakslister og sakspapirer.

Vedtekter

Vedtekter for fylkeslag og lokallag

2024 – 2028

(Revidert på NFUs landsmøte 20. – 22. september 2024)

Innhold

VEDTEKTER FOR NORSK FORBUND FOR UTVIKLINGSHEMMEDE	3
§ 1 – FORMÅL.....	3
§ 2 – ARBEIDSOPPGAVER	3
§ 3 – MEDLEMSKAP	3
§ 4 – TILSLUTNING AV ORGANISASJONER.....	4
§ 5 – ADMINISTRASJON	4
§ 6 – LOKALLAG.....	4
§ 7 – FYLKESLAG	4
8 – LEDERSAMLINGER	4
§ 9 – LANDSSTYRET	5
§ 10 – ERFARINGSUTVALGET	6
§ 11 – LEDSAGERORDNING.....	7
§ 12 – LANDSMØTET	7
§ 13 – EKSTRAORDINÆRT LANDSMØTE	8
§ 14 – STEMMEPLIKT FOR ORGANISASJONENS TILLITSVALGTE.....	8
§ 15 – SAKSBEHANDLERSTILLING OG TILLITSVERV	8
§ 16 – KONTINGENT	8
§ 17 – MEDLEMSINFORMASJON	8
§ 18 – SUSPENSJON	8
§ 19 – LAG UNDER ADMINISTRASJON	9
§ 20 – VEDTEKTSENDRINGER	9
§ 21 – VEDTAK	9
§ 22 – OPPLØSNING.....	9
VEDTEKTER FOR NFUs FYLKESLAG.....	10
§ 1 – FORMÅL.....	10
§ 2 – MEDLEMSKAP	10
§ 3 – STYRET	10
§ 4 – LEDSAGERORDNING.....	11
§ 5 – KURS- OG STUDIEARBEID.....	11
§ 6 – REGNSKAP	11
§ 7 – ÅRSMØTET	11
§ 8 – EKSTRAORDINÆRT ÅRSMØTE.....	12
§ 9 – VEDTEKTSENDRINGER.....	12
§ 10 – OPPLØSNING.....	12
VEDTEKTER FOR NFUs LOKALLAG	13
§ 1 – FORMÅL.....	13
§ 2 – LAGETS NAVN	13
§ 3 – MEDLEMSKAP	13
§ 4 – STYRET	13
§ 5 – LEDSAGERORDNING.....	14
§ 6 – KURS- OG STUDIEARBEID.....	14
§ 7 – ÅRSMØTET.....	15
§ 8 – EKSTRAORDINÆRT ÅRSMØTE.....	15
§ 9 – VEDTEKTSENDRINGER	15
§ 10 – OPPLØSNING.....	15

VEDTEKTER FOR NORSK FORBUND FOR UTVIKLINGSHEMMEDE

§ 1 – FORMÅL

NFU er en menneskerettighetsorganisasjon som arbeider for full deltakelse og likestilling, og mot diskriminering.

NFU skal ivareta interessene til mennesker med utviklingshemning og deres familier overfor sentrale, regionale og lokale myndigheter.

§ 2 – ARBEIDSOPPGAVER

NFU skal

- arbeide for at FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne innarbeides i norsk lovgivning.
- arbeide for at lover og regler utformes og praktiseres slik at behovene og rettighetene til mennesker med utviklingshemning blir ivaretatt
- arbeide for å sikre lojalitet mot organisasjonens formål, prinsipper, vedtekter og arbeidsprogram, slik at organisasjonen fremstår som en enhet
- samarbeide med andre organisasjoner i inn- og utland for å fremme saker av felles interesse
- ha et årvåkent blikk overfor samfunnsmessige utfordringer sentralt, regionalt og lokalt og handle når det er nødvendig
- drive opplysnings- og informasjonsarbeid
- drive kurs- og studiearbeid
- drive likemannsarbeid
- yte juridisk bistand til medlemmer

§ 3 – MEDLEMSKAP

- A Organisasjonens medlemmer er mennesker med utviklingshemning, foreldre, søsken, andre pårørende og andre interesserte.
- B Ved innmelding i NFU blir man medlem av lokallaget i den kommunen der man bor.
Hvis man ønsker å bli medlem i et annet lokallag, er det mulighet for det.
Hvis det ikke er grunnlag for medlemskap i et lokallag, gis direkte medlemskap i et fylkeslag. Dersom fylkes- og lokallagene vedtar en annen organisering, kan man også bli direkte medlem i fylkeslaget (jf. § 7).
- C Innmelding i NFU skjer til NFU sentralt eller gjennom et fylkes- eller lokallag. Utmelding skjer på samme måte.

Medlem som ikke har betalt kontingent ved forfall etter annen gangs purring, betraktes ikke lenger som medlem.

- D Medlemmer som har fylt 15 år har møte-, tale- og forslagsrett, stemmerett og rett til å la seg velge til representant.

§ 4 – TILSLUTNING AV ORGANISASJONER

Organisasjoner som driver i samsvar med NFUs formål, vedtekter og prinsipper kan bli tilknyttet NFU som landsforening etter vedtak gjort av landsstyret. Landsstyret fastsetter representasjon i organisasjonen og kontingent fram til neste landsmøte.

§ 5 – ADMINISTRASJON

NFU skal ha en administrasjon. Administrasjonen ivaretar den daglige administrative og faglige drift av NFUs sekretariat.

Administrasjonen ledes av generalsekretær. Generalsekretæren rapporterer til og har tale- og forslagsrett i landsstyret. Generalsekretæren har talerett i landsmøtet.

§ 6 – LOKALLAG

Det kan opprettes lokallag av NFU i hver kommune med arbeidsområde innenfor kommunegrensene.

Et lokallag kan dekke flere kommuner eller bydeler.

Hvis kommuner hvor NFU har lokallag slås sammen, skal det senest ett år etter sammenslåing avholdes et felles årsmøte og velges et felles styre for de aktuelle lokallagene.

§ 7 – FYLKESLAG

Fylkeslaget omfatter lokallagene i et fylke. Fylkeslagets årsmøte kan vedta å organisere arbeidet i fylket på andre måter. Søknad om alternativ organisering må godkjennes av landsstyret.

Hvis fylkeskommuner slås sammen, skal det senest ett år etter sammenslåing avholdes et felles årsmøte og velges et felles styre for de aktuelle fylkeslagene.

8 – LEDERSAMLINGER

Ledersamling er en møteplass mellom ledere av fylkeslag og landsstyret.

Det skal avholdes 2 – to – ledersamlinger. Den ene i løpet av våren og den andre i løpet av høsten. I år med landsmøte utgår ledersamlingen på høsten.

På ledersamling året før landsmøtet, velger landsstyret og ledermøtet sammen 2 medlemmer og 1 vararepresentant slik at valgkomiteen blir komplett.

Ledersamlingene skal være et viktig forum for gjensidige drøftinger og informasjon for landsstyret og fylkeslagene, representert av leder og ett styremedlem i hvert fylke.

Målet med samlingene er å drøfte interessepolitiske, økonomiske og organisatoriske spørsmål, og å bedre kommunikasjonen og samholdet i organisasjonen.

Resultatet av drøftingene skal være et grunnlag for arbeidet i landsstyret.

§ 9 – LANDSSTYRET

Forbundsleder og landsstyremedlemmer pluss varamedlemmer velges på ordinært landsmøte for 4 år, og trer i funksjon fra avslutningen av landsmøtet.

Landsstyret er i landsmøteperioden NFUs høyeste myndighet og er ansvarlig for arbeidet i organisasjonen i landsmøteperioden i samsvar med NFUs vedtekter, prinsipper og de vedtak som er fattet på landsmøtet. Landsstyret kan delegere myndighet, men ikke ansvar.

Landsstyret består av forbundsleder, nestleder og **6 – seks** – styremedlemmer med 4 – fire – vararepresentanter.

Ved stemmelikhet teller forbundsleders stemme dobbelt.

Forbundsleder er leder av styret og forvalter og utøver til daglig NFUs politikk på vegne av landsstyret. **Forbundsleders honorar skal til enhver tid utgjøre syv og en halv ganger folketrygdens grunnbeløp (7,5 G) og reguleres 1. mai i tråd med justeringen av grunnbeløpet.**

Nestleder trer inn i forbundsleders funksjon ved forbundsleders fravær.

Hvis forbundsleder fratrer/faller bort i løpet av landsmøteperioden, trer nestleder inn som forbundsleder resten av perioden.

Flertallet av landsstyret skal være mennesker med utviklingshemning og/eller foreldre/pårørende til mennesker med utviklingshemning.

Dersom forbundsleder og/eller nestleder fratrer eller går ut i permisjon i valgperioden, velger landsstyret ny nestleder blant landsstyrets medlemmer for fraværperioden.

Dersom så mange av landsstyrets medlemmer og/eller varamedlemmer trekker seg, fratrer eller av andre årsaker går ut i perioden at landsstyret har problemer med å være beslutningsdyktige, kan landsstyret i samråd med ledermøtet oppnevne et tilstrekkelig antall nye varamedlemmer, om nødvendig styremedlemmer, for resten av perioden.

Landsstyret kan i særskilte tilfeller innvilge permisjon til medlemmer i landsstyret.

Valgbarhet:

Forbundsleder kan ikke bli valgt som forbundsleder for mer enn tre – 3 perioder – til sammen 12 år.

Landsstyremedlemmer og vararepresentanter kan ikke bli valgt som landsstyremedlem for mer enn tre – 3 sammenhengende landsmøteperioder – til sammen 12 år.

Landsstyrets oppgaver

Landsstyret har ansvar for arbeidet i organisasjonen mellom landsmøtene etter de retningslinjer som er trukket opp i §§1 og 2 i disse vedtektene og etter de vedtak som blir gjort på landsmøtet. **To representanter fra landsstyret skal være ansvarlige for barne- og ungdomsarbeidet i organisasjonen.**

I samsvar med dette skal landsstyret

- fastsette budsjett og kontingent i samsvar med retningslinjer som landsmøtet har trukket opp.
- vedta forslag til statutter for fond.
- sørge for en forsvarlig organisasjonsmessig behandling av saker som blir forelagt fra myndighetene eller fra andre institusjoner og organisasjoner og fra ulike ledd innenfor NFUs organisasjon.
Før landsstyret avgjør saker av større prinsipiell og organisasjonspolitisk betydning, skal landsstyret – dersom det er praktisk gjennomførlig – legge sakene fram for lokal- og fylkeslag til uttalelse.
- tilsette personalet og fastsette de instruksene som en finner nødvendig
- innkalle og forberede landsmøtet.
- oppnevne utvalg og komiteer det finner nødvendig og fondsstyre i henhold til gjeldende retningslinjer.
- hvert år legge fram årsmelding og årsregnskap. Dette skal gjøres tilgjengelig for alle NFUs medlemmer.
Landsstyret kan i perioden mellom landsmøtene foreta valg av ny statsautorisert revisor.

Landsstyret skal ha møte minst 6 - seks - ganger i året og ellers så ofte forbundsleder eller et flertall av landsstyret forlanger det. Landsstyret er beslutningsdyktig når minst 4 – fire – medlemmer er til stede.

Ved avstemninger i landsstyret er forbundsleders stemme avgjørende når det foreligger stemmelikhet.

Saksliste og sakspapirer sendes landsstyrets medlemmer minst **7 dager** før landsstyremøtet.

§ 10 – ERFARINGSUTVALGET

Erfaringsutvalget skal være et rådgivende organ for NFU.

Erfaringsutvalget skal bestå av én representant med vara fra hvert fylke.

Fylkene skal velge en representant av hvert kjønn i sitt årsmøte i prioritert rekkefølge. Dette for å ivareta 60%/40% representasjon. Landsstyret gir fullmakt til å påse at 60%/40% er oppfylt.

Utvalget velger selv leder og nestleder hvert annet år.

Leder i utvalget tiltrer landsstyret med fulle rettigheter.

Fylkeslagene må oppnevne eller gjenoppnevne kandidater på hvert andre årsmøte.

Man kan ikke bli valgt for mer enn 12 år – sammenhengende.

Utvalget skal ha møte minst 5 – fem – ganger i året, hvorav 2 fysiske samlinger.

Én representant oppnevnt av landsstyret, samt én administrativ ressurs har ansvar for den praktiske gjennomføringen av møtene.

Kostnadene deles mellom fylkeslagene og NFU sentralt, med en solidarisk reisefordeling.

§ 11 – LEDSAGERORDNING

Tillitsvalgte med utviklingshemning har rett til ledsager i sitt tillitsvalgtarbeid. Ledsagers oppgave er å tilrettelegge for:

- at tillitsvalgte kan utøve sin oppgave på best mulig måte.
- at vedkommende kan delta i organisasjonsarbeidet ut fra sine egne forutsetninger. Den tillitsvalgte skal selv kunne velge hvem han/hun ønsker som ledsager.

Ledsager kan ikke opptre på en måte som kan komme i konflikt med NFUs interesser. Den tillitsvalgte skal ikke selv ha utgifter til ledsager.

§ 12 – LANDSMØTET

Landsmøtet er NFUs høyeste myndighet. Det består av landsstyret og 100 valgte utsendinger.

Utsendingene fordeles på fylkeslagene med en grunnrepresentasjon på 3 utsendinger pr. lag. De øvrige utsendingene fordeles i forhold til medlemstallet pr. 31.12. året før landsmøtet.

Utsendingene til landsmøtet, med like mange vararepresentanter, blir valgt på årsmøtet i fylkeslaget med funksjonstid fram til neste ordinære landsmøte.

Flytter en landsmøteutsending fra fylket i perioden, trer vararepresentanten inn.

Representasjon fra tilsluttede foreninger i kommende landsmøteperiode og for neste landsmøteperiode bestemmes av landsstyret.

Landsmøtet holdes hvert 4. – fjerde – år i september/oktober.

Landsstyret kaller inn til landsmøte med 8 – åtte – ukers varsel.

Saker som ønskes behandlet på landsmøtet må være sendt til landsstyret gjennom lokal- og fylkeslag innen 1. mai det året landsmøtet blir holdt.

Saker som blir sendt inn senere, behandles bare dersom landsstyret finner å kunne ta dem opp.

De valgte utsendingene og landsstyret har stemmeplikt på landsmøtet. Landsstyret har ikke stemmerett i spørsmål som gjelder årsmelding og regnskap.

Sakslisten for landsmøtet skal omfatte:

- 1 Konstituering – møtereglement
- 2 4-årsmelding fra landsstyret
- 3 Revidert regnskap
- 4 Saker som landsstyret legger fram og innsendte saker i samsvar med denne paragrafen
- 5 Arbeidsprogram for NFUs virksomhet i landsmøteperioden
- 6 Valg av forbundsleder og nestleder

- 7 Valg av medlemmer og vararepresentanter til landsstyret etter reglene i § 9.
- 8 Valg av valgkomitéleder. 2 medlemmer og 1 vararepresentant velges av landsstyret, i samråd med ledermøtet, i god tid før landsmøter.
- 9 Vedta rammebudsjett for landsmøteperioden

§ 13 – EKSTRAORDINÆRT LANDSMØTE

Ekstraordinært landsmøte skal innkalles med minst 14 dagers varsel når landsstyret finner det nødvendig, eller når minst 1/4 av fylkesstyrene krever det. Ekstraordinært landsmøte skal bare behandle de sakene som er nevnt i innkallingen.

§ 14 – STEMMEPLIKT FOR ORGANISASJONENS TILLITSVALGTE

Tillitsvalgte som er stemmeberettigede i organer på lands-, fylkes- og lokalplan har stemmeplikt.

Ved valg regnes blank stemmeseddel som avgitt stemme.

§ 15 – SAKSBEHANDLERSTILLING OG TILLITSVERV

Stilling som saksbehandler i NFU sentralt kan ikke kombineres med tillitsverv i fylkesstyret og/eller landsstyret.

§ 16 – KONTINGENT

Landsstyret fastsetter NFUs medlemskontingent i samsvar med retningslinjer som landsmøtet har trukket opp.

I kommende og neste landsmøteperiode delegeres landsstyret myndighet til å fastsette kontingent for tilsluttede organisasjoner, jf. § 4.

§ 17 – MEDLEMSINFORMASJON

NFU gir ut et medlemsblad og har en nettside, samt sider i sosiale medier. Forbundsleder er ansvarlig redaktør og er forpliktet på organisasjonens grunnsyn, slik det kommer til uttrykk i NFUs vedtekter, prinsipp-program og i vedtak fattet av NFUs styrende organer.

§ 18 – SUSPENSJON

Tillitsvalgt som ikke følger NFUs vedtekter, eller vedtak som landsmøtet har gjort, kan suspenderes fra sitt/sine tillitsverv, sentralt og lokalt i inneværende landsmøteperiode. Den tillitsvalgte skal gis anledning til å gi skriftlig og muntlig forklaring før vedtak fattes.

Vedtak om suspensjon trenger 2/3 flertall av landsstyret. Landsstyret kan oppnevne

ny tillitsvalgt til nytt valgmøte er avholdt når vararepresentant ikke er tilgjengelig.

§ 19 – LAG UNDER ADMINISTRASJON

Dersom arbeidet i et organisasjonsledd ligger nede, eller organisasjonsleddet blir stående uten ledelse, kan landsstyret fatte vedtak om å sette dette under administrasjon.

§ 20 – VEDTEKTSENDRINGER

Vedtektene kan bare endres av NFUs landsmøte. Vedtak om endring må ha minst 2/3 av de avgitte stemmer.

§ 21 – VEDTAK

Alle vedtak blir gjort med vanlig flertall, unntatt i saker under §§ 17, 20 og 22. Ved stemmelikhet er et forslag forkastet.

§ 22 – OPPLØSNING

Oppløsning av NFU kan bare skje på landsmøtet, og krever 2/3 flertall av de avgitte stemmer.

Eventuelle midler disponeres av landsmøtet til beste for mennesker med utviklingshemning.

VEDTEKTER FOR NFUs FYLKESLAG

§ 1 – FORMÅL

NFU er en menneskerettighetsorganisasjon som både arbeider for full deltakelse og likestilling, og mot diskriminering.

Fylkeslaget skal ivareta interessene til mennesker med utviklingshemning og deres familier. Fylkeslaget representerer NFU overfor fylkes- og regionale myndigheter.

§ 2 – MEDLEMSKAP

Medlemskap bygger på kollektivt tilsluttede lokallag.

Hvis det ikke er grunnlag for medlemskap i et lokallag, gis direkte medlemskap i fylkeslaget.

§ 3 – STYRET

Fylkeslaget ledes av et styre som består av leder, nestleder og et antall styremedlemmer fastsatt av fylkeslagets årsmøte. Det velges minst 2 vara-representanter.

Flertallet i styret må være mennesker med utviklingshemning og/eller foreldre/pårørende.

Leder og nestleder velges ved særskilt valg på årsmøtet. De øvrige styremedlemmene velges deretter under ett, men likevel individuelt.

Styret med vararepresentanter velges for 2 – to – år om gangen. Leder og nestleder velges ikke samme år.

Styret kan oppnevne egne utvalg for ulike oppdrag og kan utarbeide retningslinjer for disse.

Fylkeslagets styre innkalles når leder eller minst 2 styremedlemmer forlanger det.

Innkalling med sakliste og sakspapirer sendes vanligvis til styrets medlemmer senest 7 dager før styremøtet.

Fylkeslagets styre innkaller personer som det måtte finne nødvendig til møtene sine. Ved avstemninger i fylkeslagets styre er lederens stemme avgjørende når det foreligger stemmelikhet.

Fylkeslagets styre er beslutningsdyktig når minst halvparten av styremedlemmene til stede.

Fylkeslagets styre skal, i tillegg til årsmøtet, innkalle representanter for alle lokallag til møte minst en gang i året.

Arbeidsoppgaver for fylkeslagets styre

Fylkeslagets styre har ansvar for arbeidet i fylkeslaget mellom årsmøtene etter de retningslinjer som er trukket opp i vedtektene og etter de vedtak som blir gjort på årsmøtet.

Fylkeslaget skal bidra til å løse NFUs arbeidsoppgaver ifølge § 2 i NFUs vedtekter.

I samsvar med dette skal fylkeslagets styre:

- være et bindeledd mellom lokallag og NFUs sentrale organer
- bistå lokallag overfor kommunale myndigheter
- sørge for en forsvarlig organisasjonsmessig behandling av saker som blir forelagt fra myndighetene eller fra andre institusjoner og organisasjoner og fra ulike ledd innenfor NFUs organisasjon
- innkalle til og forberede fylkeslagets årsmøte
- samordne NFUs organisasjonsoppgaver på fylkesplan
- ha ansvar for studievirksomheten
- arbeide for at vedtatt arbeidsprogram med utgangspunkt i NFUs arbeidsprogram, vedtatt på landsmøtet, gjennomføres
- arbeide mot sentrale myndigheter på fylkesplan

Fylkeslagets hovedfunksjoner er:

- a) å være et samlende ledd for lokallag,
- b) å være et bindeledd mellom NFU sentralt og lokallagene,
- c) å drive med studiearbeid og kompetansehevende tiltak ovenfor lokallag.

§ 4 – LEDSAGERORDNING

Tillitsvalgte med utviklingshemning har rett til ledsager i sitt tillitsvalgtarbeid.

Ledsagers oppgave er å tilrettelegge for:

- at tillitsvalgte kan utøve sin oppgave på best mulig måte.
- at vedkommende kan delta i organisasjonsarbeidet ut fra sine egne forutsetninger.

Den tillitsvalgte skal selv kunne velge hvem han/hun ønsker som ledsager.

Ledsager kan ikke inneha verv eller stilling som kan komme i konflikt med NFUs interesser. Den tillitsvalgte skal ikke selv ha utgifter til ledsager.

§ 5 – KURS- OG STUDIEARBEID

Fylkeslaget skal drive kurs- og studiearbeid. Styret skal utarbeide årsmelding som også omfatter kurs- og studievirksomheten.

§ 6 – REGNSKAP

Fylkeslagets arbeid finansieres gjennom kontingent fra medlemmene i samsvar med NFUs vedtekter § 15, offentlig støtte og andre midler. Styret sørger for at det blir ført et tilstrekkelig og ordentlig regnskap. Regnskapet følger kalenderåret.

§ 7 – ÅRSMØTET

Årsmøtet er fylkeslagets høyeste myndighet og skal avholdes hvert år innen 1. mai. Det består av fylkeslagets styre og representanter for lokallagene. Representasjonen fra lokallagene fordeles etter antall medlemmer tilknyttet lokallagene, etter en nøkkel vedtatt av fylkeslagets årsmøte, likevel slik at alle lag er sikret minst 1 representant.

Fylkeslagets styre innkaller til årsmøte skriftlig med minst 14 dagers varsel. Med innkallingen følger fullstendig saksliste. Melding om årsmøte sendes lokallagene innen utgangen av januar måned.

Saker som ønskes behandlet på årsmøtet må være sendt gjennom lokallaget og må

være fylkeslagets styre i hende senest 3 – tre – uker før årsmøtet. På årsmøtet kan bare saker som er oppført på sakslisten behandles.

Valg foregår skriftlig dersom det foreligger mer enn et forslag. Ved stemmelikhet foretas omvalg. Gir også dette stemmelikhet brukes loddrekning.

De valgte utsendingene og fylkeslagets styre har stemmeplikt på årsmøtet. Fylkeslagets styre har ikke stemmerett i spørsmål som gjelder årsmelding og regnskap.

Sakslisten for årsmøtet skal omfatte:

- 1 Konstituering – møtereglement
- 2 Fylkeslagets årsmelding, avsluttet pr. 31.12
- 3 Revidert regnskap, avsluttet pr. 31.12
- 4 Budsjettforslag for inneværende år
- 5 Vedta arbeidsprogram/handlingsplan for årsmøteperioden, med utgangspunkt i NFUs arbeidsprogram
- 6 Saker som fylkeslagets styre legger fram
- 7 Innsendte saker
- 8 Valg av styre i henhold til § 3
Valg av revisor med vararepresentant
Valg av valgkomité på 3 medlemmer
- 9 I år med landsmøte skal det velges:
landsmøteutsendinger med vararepresentanter i henhold til forbundets vedtekter § 11
Videre skal det nomineres:
fylkeslagets kandidater til tillitsverv på landsplan
- 10 Fastsette sted for neste årsmøte

§ 8 – EKSTRAORDINÆRT ÅRSMØTE

Ekstraordinært årsmøte innkalles når et flertall i styret eller minst 1/3 av lokallagene finner det nødvendig.

Innkallingen skjer skriftlig og med minst 14 dagers varsel. Bare saker som er nevnt i innkallingen kan behandles.

§ 9 – VEDTEKTSENDRINGER

Endringer i fylkeslagets vedtekter kan bare skje etter forslag vedtatt med 2/3 flertall av de avgitte stemmer i årsmøte/ekstraordinært årsmøte. De endrede vedtektene må godkjennes av landsstyret, før de kan iverksettes.

§ 10 – OPPLØSNING

Oppløsning av fylkeslaget kan bare skje på årsmøtet/**ekstraordinært** årsmøte og krever 2/3 flertall av avgitte stemmer.

Eventuelle midler laget disponerer ved oppløsningen skal overføres NFU sentralt, slik at de kan brukes til oppstartskapital ved revitalisering av laget.

For lag som ikke aktivt har løst seg opp, men som likevel er uten styre og aktivitet, gjelder samme regel som for lag som er oppløst.

VEDTEKTER FOR NFUs LOKALLAG

§ 1 – FORMÅL

NFU er en menneskerettighetsorganisasjon som både arbeider for full deltakelse og likestilling, og mot diskriminering.

Lokallaget skal ivareta interessene til mennesker med utviklingshemning og deres familier. Lokallaget representerer NFU overfor lokale- og regionale/fylkeskommunale myndigheter. I saker av prinsipiell karakter gjøres dette gjennom fylkeslaget.

§ 2 – LAGETS NAVN

Lagets navn skal være NFU .....lokallag

§ 3 – MEDLEMSKAP

Som medlemmer opptas mennesker med utviklingshemning, foreldre, søsken, pårørende og andre interesserte. Innmelding i NFU skjer til NFU sentralt eller gjennom lokallaget.

Utmelding skjer på samme måte.

Medlemmet plikter å betale kontingent som er forfalt til betaling før utmeldingen. Medlem som ikke har betalt kontingent ved forfall etter annen gangs puring, betraktes ikke lenger som medlem.

§ 4 – STYRET

Laget ledes av et styre som består av leder, nestleder og det antall styremedlemmer som årsmøtet beslutter. Det velges inntil 3 vararepresentanter.

Flertallet i styret må være mennesker med utviklingshemning, og/eller foreldre/pårørende.

Styret med vararepresentanter velges for 2 – to – år om gangen. Leder og nestleder velges ikke samme år.

Dersom styremedlem i valgperioden velges til annet verv i styret, velges det nytt medlem i vedkommendes sted for resten av valgperioden.

Med unntak av leder og nestlederfunksjonen konstituerer styret seg selv.

Styret innkaller personer som det måtte finne nødvendig til møtene sine. Ved avstemninger i styret er lederens stemme avgjørende når det foreligger stemmelikhet.

Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av styremedlemmene er til stede.

Styret skal sørge for at det blir ført et ordentlig regnskap og at vedtak blir protokollført.

Regnskapsåret følger kalenderåret.

Arbeidsoppgaver for lokallagets styre

Styret har ansvaret for arbeidet i laget mellom årsmøtene og etter de retningslinjer som er trukket opp i NFUs vedtekter og etter de vedtak som blir gjort på årsmøtet.

Lokallaget skal bidra til å løse NFUs arbeidsoppgaver ifølge § 2 i NFUs vedtekter.

I samsvar med dette skal styret:

- være et bindeledd mellom det enkelte medlem og NFUs ulike organer
- sørge for en forsvarlig organisasjonsmessig behandling av saker som blir forelagt fra myndighetene eller fra andre institusjoner og organisasjoner og fra ulike ledd innenfor NFUs organisasjon
- innkalle til og forberede lagets årsmøte
- arbeide for løsning av aktuelle problemer
- ha ansvar for kurs- og studievirksomheten
- arbeide for at lokallagets vedtatte arbeidsprogram/handlingsprogram for årsmøteperioden gjennomføres
- arbeide for at alle medlemmene får samhørighet og tilhørighet til lokallagets formelle og sosiale aktiviteter
- drive likemannsarbeid
- arbeide mot kommunale myndigheter

§ 5 – LEDSAGERORDNING

Tillitsvalgte med utviklingshemning har rett til ledsager i sitt tillitsvalgtarbeid.

Ledsagers oppgave er å tilrettelegge for:

- at tillitsvalgte kan utøve sin oppgave på best mulig måte.
- at vedkommende kan delta i organisasjonsarbeidet ut fra sine egne forutsetninger.

Den tillitsvalgte skal selv kunne velge hvem han/hun ønsker som ledsager.

Ledsager kan ikke inneha verv eller stilling som kan komme i konflikt med NFUs interesser. Den tillitsvalgte skal ikke selv ha utgifter til ledsager.

§ 6 – KURS- OG STUDIEARBEID

Laget skal drive kurs- og studiearbeid.

Styret skal utarbeide årsmelding som også omfatter kurs- og studievirksomheten.

§ 7 – ÅRSMØTET

Årsmøtet er lagets høyeste myndighet og skal avholdes hvert år innen utgangen av februar.

Alle medlemmene har møte- og stemmerett.

Styret innkaller skriftlig til årsmøte med 14 dagers varsel.

Med innkallingen følger saksliste. Bare saker som er oppført der kan behandles på årsmøtet.

Valg foregår skriftlig dersom det foreligger mer enn ett forslag.

Vedtak gjøres ved absolutt flertall.

Årsmøtet skal behandle følgende saker:

- 1 Konstituering – møtereglement
- 2 Årsmelding avsluttet 31.12
- 3 Revidert regnskap avsluttet 31.12
- 4 Innkommne saker, bl.a. arbeidsprogram for årsmøteperioden og landsmøtesaker i år med landsmøte
- 5 Valg av styre i henhold til § 4
  - Valg av revisor
  - Valg av valgkomité på 3 medlemmer
  - Valg av utsendinger til fylkeslagets årsmøte
  - Eventuelle nominasjoner på tillitsverv på fylkesplan
  - I år med landsmøte skal det nomineres landsmøteutsendinger med vararepresentanter

§ 8 – EKSTRAORDINÆRT ÅRSMØTE

Ekstraordinært årsmøte innkalles når et flertall i styret eller minst 1/3 av medlemmene forlanger det. Innkalling skjer skriftlig og med minst 8 dagers varsel. Bare saker som er nevnt i innkallingen kan behandles.

§ 9 – VEDTEKTSENDRINGER

Endringer i lokallagets vedtekter kan bare skje etter forslag vedtatt med 2/3 flertall av de avgitte stemmer i årsmøte/ekstraordinært årsmøte. De endrede vedtektene må godkjennes av Landsstyret. Før landsstyret godkjenner endringen av vedtektene, skal fylkeslaget uttale seg.

§ 10 – OPPLØSNING

Oppløsning av lokallag kan bare skje på årsmøte/ekstraordinært årsmøte og krever 2/3 flertall av avgitte stemmer. Dersom et lag ikke avholder årsmøte på to år, kan fylkeslaget innkalle til årsmøte på lagets vegne.

Eventuelle midler laget disponerer ved oppløsningen skal overføres NN fylkeslag.

For lag som ikke aktivt har løst seg opp, men som likevel er uten styre og aktivitet, gjelder samme regel som for lag som er oppløst.

SAK 4 a – VEDTEKTSENDRINGER, NR 1)

Dokument 2 – Notat om endring betegnelse `utviklingshemming` og navn på organisasjonen

Skrevet av Gunn Strand Hutchinson

Landsstyret vedtok 27.januar 2021 at det skulle startes en diskusjon i organisasjonen om vi skal endre betegnelsen 'utviklingshemming' og om vi skal arbeide for å fjerne betegnelsen som medisinsk diagnose. Spørsmålene ble diskutert på fylkesledersamling 24-26.september 2021 og det ble bestemt å sende spørsmålene til lokal- og fylkeslag på høring med svarfrist til midten av mai 2022.

Til sammen 19 tilbakemeldinger kom. Dette var fra 3 enkeltmedlemmer, 9 lokallag og 7 fylkeslag.

Fylkeslag: Vestfold og Telemark, Trøndelag, Oslo, Vestland, Finnmark, Sogndal og Vik, Rogaland.

Lokallag: Nedre Glomma, Asker, Tromsø, Austevoll, Luster, Ringsaker, Bodø, Bergen, Askøy.

11 svar var at vi bør endre betegnelse, 3 svarte nei og 5 var usikre.

7 svarte at vi bør arbeide for å fjerne betegnelsen som medisinsk diagnose, 3 svarte nei, 6 var usikre og 3 hadde ikke svarte på spørsmålet.

Forslagene som kom inn på hva betegnelse bør være var:

- *Kognitiv variasjon*
- *Kognitiv utviklingsforstyrrelse (2)*
- *Funksjonsvariasjoner*
- *Intellektuell funksjonsnedsettelse eller lærevansker som er et mer folkelig begrep på norsk*
- *Personer med hjelpebehov eller behov for bistand som overordnet for ulike typer funksjonsnedsettelse og så bruke nedsatt kognitiv kapasitet om vår gruppe*
- *Kognitiv svikt eller kognitiv funksjonsnedsettelse*
- *Intellektuell eller kognitiv funksjonsnedsettelse*
- *Kognitiv funksjonsnedsettelse*
- *Varig og tidlig ervervet adaptiv funksjonsnedsettelse eller kognitiv funksjonsnedsettelse*

Landsstyret ba tre fagpersoner; Eva Simonsen, Jan Tøssebro og Johans Tveit Sandvin om å reflektere over disse spørsmålene. De var samstemte på at betegnelsen bør endres, men hva den skal være hadde de ikke tilrådninger på.

På spørsmål om å fjerne betegnelsen som medisinsk diagnose sier Eva og Johans ja mens Jan konkluderer med nei. Begrunnelsen fra Jan er at utilsiktede virkninger i praksis kan gi vanskeligere tilgang til tjenester og ulike ordninger selv om rettigheter er knyttet til behov og ikke diagnose. Administrasjonen i NFU er også forespurt og Hedvig lander på samme konklusjon som Jan.

Landsstyret diskuterte saken på møte 19 og 20 august 2022 og gjorde følgende vedtak:

Som diskusjonsgrunnlag foreslår Landsstyret å endre betegnelsen 'utviklingshemming' til 'kognitiv funksjonsnedsettelse' som den formelle betegnelsen mens 'lærevansker' brukes i dagligtale. Dette vil i neste omgang lede til at organisasjonens navn må endres. Landsstyret foreslår videre til fylkesledersamling å arbeide for å fjerne betegnelsen som medisinsk diagnose.

Saken legges fram på ledersamling for diskusjon. Landsstyret jobber videre med saken fram mot landsmøtet.

Saken ble diskutert på fylkesledersamling høst 2022 og momenter fra diskusjonen om vi skal endre betegnelsen var da:

Mennesket først! Sette diagnose foran person. Det handler om holdninger. Hvem er det vi representerer – personen eller den utviklingshemmede?

Datteren mener hun ikke har en utviklingshemming.

Spørsmålene er sentrale for (ungdoms)utvalget som skal nedsettes om forslag på betegnelse.

«Lærevansker» – begrepet er veldig negativt ladet.

«Kognitiv» (funksjonsnedsettelse) – vanskelig

«Lærevansker», «Forstyrrelse», «Hemming» – NEI

«Hemming» ikke bruk det – ifølge datteren

Forslag «Utviklingsvariasjon»

«Utviklingsvariasjon» støttes

«Kognitiv funksjonsnedsettelse» støttes – men også

«Utviklingsvariasjon»

Alle enige om å ta bort «utviklingshemmede»

Forslag – bruke «Samfunn for alle» – som navn på organisasjonen.

Momenter fra diskusjonen om vi skal arbeide for å få fjernet «psykisk utviklingshemmet» fra diagnosesystemet ICD:

Vanskelig å ta stilling til spørsmålet, siden diagnosen i praksis utløser rettigheter – til tross for at diagnose ikke skal være avgjørende for å få rettmessige tjenester.

Konklusjon: Ber administrasjonen gjøre en konsekvensvurdering.

En slik konsekvensvurdering ble ikke gjort.

Fylkeslederne ble oppfordret til å ta spørsmålene opp på fylkeslagenes årsmøter. Oppsummering i landsstyret etter fylkesårsmøtene i januar 2023 konkluderte med at det hadde vært liten diskusjon av disse spørsmålene. Noen hadde diskutert, men ga ikke konkrete tilbakemeldinger.

Erfaringsutvalget hadde sitt første møte i februar 2023. Noen mente at utviklingshemming godt kan erstattes med kognitiv funksjonsnedsettelse. Flere mente at dette var en sak de trengte mer tid på å tenke gjennom. Noen foreslo at NFU kunne hete Norsk forbund for utvikling eller Samfunn for Alle. Om det å fjerne betegnelsen «psykisk utviklingshemming» i diagnosesystemet var alle samstemte. Ingen ønsket at NFU skulle jobbe for å fjerne diagnosen. Begrunnelsen var usikkerhet rundt tjenestene de mottar, der diagnosen er førende forhjelpen de får. Selv om det i teorien ikke skal være diagnosen som er avgjørende for å motta tjenestene de har krav på.

Oppsummering til fylkesledersamling høsten 2023 av hvor man sto etter dette var at et flertall hadde gitt uttrykk for at vi skal endre betegnelsen «utviklingshemming». Hva den skal være er mere sprikende. Selv om holdningen hos mange er at «kognitiv funksjonsnedsettelse» er noe vanskelig og fremmed har også mange vært inne på nettopp det. Landsstyret har foreslått den betegnelsen. Vi må også endre navnet på organisasjonen hvis vi endrer betegnelsen. «Samfunn for alle» vurderes jevnt over som bra og landsstyret har også foreslått det. Det ble også konkludert med å legge arbeidet for å få betegnelsen bort som psykiatrisk diagnose død. Dette fordi det var kommet sterke motforestillinger mot. I den videre prosessen er det kun spørsmålet om å endre betegnelse og hvis vi gjør det hva organisasjonen skal hete som diskuteres. Fylkeslederne ble konkret spurt om de mente vi skulle fremme saken om å endre betegnelse fra «utviklingshemming» til «kognitiv funksjonsnedsettelse» til landsmøte og om Samfunn for alle var et navn man ønsket på organisasjonen?

Tilbakemeldinger fra fylkesledersamlingen høsten 2023 var:

Endringen av betegnelse medfører kostnader for organisasjonen. Dette bør utredes før landsstyrets starter arbeidet med innstilling til landsmøtet. Betegnelsen må være lett forståelig – «Samfunn for alle» er derfor veldig god betegnelse.

Begrepsbruk er viktig. Dette er en stor sak. Stille oss spørsmålet om hva vi vil med betegnelsen – hvem snakker vi om? Vi er enige om at dette er vanskelig. Vi må tenke høyt! Betegnelsen må tydeliggjøre vår gruppe. Vi må unngå å drukne blant andre kategorier funksjonsnedsettelser.

Samfunn for alle er bra. Det åpner for andre diagnoser også. Mange identifiserer seg ikke med personer med utviklingshemning – ref.

synspunkt fra Erfaringsutvalget – noen føler seg ikke som utviklingshemmet.

Vi har et samfunn hvor man ikke skal skille seg ut. En navneendring vil være midlertidig. Hva vil vi oppnå ved å endre betegnelsen? Kognitiv er vanskelig.

Ikke landet helt, men betegnelsen må først og fremst være lettfattelig. Det må være de med skoen på som bestemmer. Endring har også et økonomisk aspekt.

Usikker på «kognitiv» - et fremmedord. Er diskusjonen nødvendig? Hvis organisasjonen vil, så blir jeg med på det. Ellers leve med betegnelsen som vi har

Ikke landet med vedtak. Viktig å stille spørsmålet - for hvem er organisasjonen til for? Utviklingshemming er nedsettende og skammelig. I lovverket vårt brukes Personer med funksjonsnedsettelse.

Utviklingsvariasjon er bra. Å være synlig er alfa omega – uavhengig av hva vi skal hete.

Erfaringsutvalget diskuterte saken på møte i mars 2024 og konkluderte med at de var positive til å endre betegnelse og navn på organisasjonen. Også positive til at organisasjonen skal hete Samfunn for alle. Usikker på om kognitiv er vanskelig, men de sier de har begynt å venne seg til det. Konklusjon ble støtte til kognitiv funksjonsnedsettelse.

I landsstyremøte mars 2024 ble det konkludert med at landsstyret vil få utarbeidet ei konsekvensvurdering før saken behandles på landsmøte.

SAK 4 a – VEDTEKTSENDRINGER NR 1)

Dokument 3 – Notat om navneendring

Navn på organisasjonen – Norsk forbund for utviklingshemmede

Jeg blitt bedt om å legge fram for generalsekretæren et notat med vurderinger om navnet på organisasjonen. Min bakgrunn er fra Norges idrettsforbund, som journalist, som kommunikasjonsrådgiver og fra mange år i styret for Stiftelsen Dissimilis.

Mandag 13. mai ble det gjennomført en fokusgruppesamtale som ga meg stor innsikt, og som hjalp meg å klargjøre noen perspektiver, og på torsdag 16. mai hadde jeg en kort samtale med administrasjonen i forbundet ved generalsekretær Hedvig Ekberg og informasjonsrådgiver Niclas Tokerud, som begge også var med i samtalen på mandag.

Dette notatet er mine synspunkter basert på ovennevnte innspill.

Min anbefaling vil være ikke å endre navnet på organisasjonen vekk fra tydeligheten som er der i dag, med tanke på hvem organisasjonen er til for og hva den skal gjøre. *Norsk forbund for utviklingshemmede* er et tydelig navn med et tydelig signal om hva man er, og hvem man er til for.

Både forbundets visjon om et samfunn for alle, og spesielt FNs verdenserklæring om menneskerettighetenes artikkel 1 om at alle mennesker er født frie og med samme menneskeverd og menneskerettigheter, understøtter etter min mening synet om at det som trengs, ikke er å «kamouflere» at man jobber for personer med utviklingshemming. Tvert imot må vi forsøke å løfte fram det positive for hele samfunnet i at alle personer er like mye verdt til tross for forskjellige utgangspunkt, gjennom å synliggjøre det også i organisasjonens navn.

Mitt råd vil være å bygge på verdiene som organisasjonen hviler på, slik at innhold i navnet blir styrket og organisasjonen blir mer synlig, sterkere og enda stoltere. Da tror jeg at enkeltes negative oppfatninger av både begrepet utviklingshemming og i synet på personer med utviklingshemming blir nedkjempet nettopp ved å løfte fram «elefanten i rommet». Etter mitt syn er selve organisasjonen med navnet den har, med på å forsterke poenget med at alle mennesker er like mye verdt.

Ved å bytte til et annet navn der «utviklingshemming eller -hemmede» ikke kommer fram, synes jeg man på en indirekte måte, selv er med på

den manglende anerkjennelsen og posisjonen personer med utviklingshemming opplever i samfunnet. Alternativet kan være å benytte et annet begrep, som kognitiv funksjonsnedsettelse, men etter min mening tilslører det mer enn det oppklarer hvem organisasjonen er til for – i alle fall inntil begrepet er innarbeidet i samfunnet.

En annen vurdering er at det tar lang tid og mye ressurser å innarbeide et nytt navn. Man har heller ingen garantier for at et nytt navn blir mer synlig, tydeligere eller bedre verken for personer med utviklingshemming, pårørende eller for hele organisasjonen.

Mine vurderinger handler kun om navnet på organisasjonen. Jeg er sikker på at man kan forsterke eller forklare navnet ved å legge til noe mer, slik organisasjonen allerede gjør med «med fokus på menneskerettigheter» eller «vi er her for deg». Etter min mening er ikke disse begrepene med på å klargjøre hvem organisasjonen er til for, eller hvem «vi» er, men kan fungere godt sammen med selve navnet.

Arbeidet med å fylle navnet med positivt innhold er en oppgave som må involvere hele organisasjonen, og som må gjøres på en involverende og inkluderende måte. Da kan prosessen i seg selv være med på å bygge identitet til navnet, gjøre organisasjonen bedre og sterkere, og omdømmet enda bedre.

17. mai 2024

Per Tøien

SAK 4 a – VEDTEKTSENDRINGER NR 1)

Dokument 4 – Mulige kostnader ved en navneendring

Hvis organisasjonen skal endre navn på organisasjonen vil dette medføre at logo og profil må endres.

For å få en oversikt over hvilke kostnader dette kan medføre har vi vært i kontakt med andre organisasjoner som har gjort dette. Etter purringer har vi bare fått ett svar med en utfyllende og god oversikt.

Dette er de tallene vi har mottatt med en utfyllende forklaring:

Prosess og logo: 165.000 kroner

Trykt materiell: 60.000 kroner

Kjøpe nytt domene: 30.000 kroner

Oppdatering av interne systemer (skifte url, endringer i søknadssystem etc): 40.000 kroner

Lanseringsarrangement: 80.000 kroner

Produksjon av animasjonsvideo: 150.000 kroner

Profileringsprodukter: 200.000 kroner

Totalt: 725.000 kroner

- *Grunnen til at vi brukte relativt mye penger på prosessen var at vi ikke hadde et åpenbart navn. Vi brukte et byrå (Brand Valley) til å hjelpe oss med kreative workshops med en egen arbeidsgruppe som besto av representanter for medlemsorganisasjonene, styret og sekretariatet. Dette var viktig for å komme fram til et godt navn, og for å sikre nødvendig forankring for det nye navnet.*
- *Vi gjorde flere av analysene vi trengte i forbindelse med navneskiftet med egne krefter, for eksempel høring blant medlemsorganisasjonene, markedsanalyse og SWOT-analyse.*
- *Den nye logoen er kun en justert utgave av vår gamle logo, så derfor var kostnadene til å lage denne veldig lave (tror ikke vi betalte mer enn cirka 10.000 kroner).*
- *Vi var veldig heldige og fikk kjøpt ny url billig.*

- *I tillegg gjorde vi veldig mye av arbeidet internt for å holde kostnadene nede. Blant annet laget vi alt grafisk materiell internt, slik at vi kun brukte penger på trykk og noen profileringsprodukter. Sistnevnte har vi fortsatt igjen av, så det var en investering vi gjorde for en god tid framover.*
- *Vi prioriterte også å lage lanseringsarrangementet og alt av informasjonsmateriell med egne krefter.*

Det må tas høyde for at denne oversikten er fem år gammel og inflasjon og høyere arbeidskostnader må legges til på sluttsummen. De hadde også en logo som skulle videreføres og bare justeres litt. De hadde kapasitet til å bruke mye intern arbeidskraft som også reduserer kostnadene. Det må derfor antas at kostnaden for noe lignende i dag vil ligge på rundt kr 1 000 000,- (en million).

SAK 4 a – VEDTEKTSENDRINGER NR 4)

Dokument 5 – Notat om godtgjørelse forbundsleder

I Landsstyresak 71/21 ble lik lønnsutvikling for forbundsleder og generalsekretær drøftet. Dette hadde vært en praksis fra 1990-tallet om like lønnsvilkår. Følgende vedtak ble gjort:

«Forbundsleder og generalsekretær skal ikke vurderes likt når det gjelder lønn. Generalsekretær sin lønn blir behandlet hvert år etter at lønnsforhandlingene med de øvrige ansatte er ferdig. Landsstyret foreslår at landsmøtet lager rammer for forbundsleder sin lønn som skal ivaretas av landsstyret.»

Forbundsleder har i dag lønnstrinn 75 som tilsvarer kr. 759 100,- pluss boligkompensasjon på kr. 45 984,- , til sammen kr. 805 084,-.

Landsstyret nedsatte ei arbeidsgruppe på tre medlemmer for å fremme sak om godtgjørelse til forbundsleder. Leder for arbeidsgruppa Gunn Strand Hutchinson, og medlemmer Karen Hultgren Olsen og Svein Rune Johannesen.

Arbeidsgruppa har innhentet opplysninger fra andre interesseorganisasjoner og funnet følgende lønnspraksis:

Autismeforeningen: Landsmøtet har delegert til landsstyret å avgjøre om de skal frikjøpe forbundsleder. Denne forbundsleder har en årslønn på kr. 749 000.-.(6,3G).

Mental Helse: kr. 714 000.- (6G)

Blindeforbundet: kr. 833 000.- (7 G)

NHF: 1 186200 (10G). Øvrige landsstyremedlemmer har kr. 372 400.- (2G). Alle har møtegodtgjørelse med Statens satser.

Generalsekretærene sin lønn ligger noe over forbundslederne i organisasjonene.

Arbeidsgruppas tilrådning:

1. Landsmøte i NFU fastsetter at forbundsleder sin lønn til enhver tid skal utgjøre sju ganger folketrygdens grunnbeløp og reguleres 1. mai årlig i tråd med (et av gruppens medlemmer foreslår 8G) utviklingen av grunnbeløpet.

- 2. Forbundsleder er medlem av NFU sin pensjons- og forsikringsordning.**
- 3. Forbundsleder som er folkeregistrert mer enn 40 km fra forbundets kontor tilbys fri leilighet eller kompensasjon på kr 5 000.- månedlig om vedkommende selv sørger for pendlerbolig. Beløpet reguleres 1. mai årlig i tråd med SSB sin konsumprisindeks.**
- 4. NFU dekker forbundsleder sine utgifter til mobiltelefon og bredbånd/fiber.**
- 5. Reiseutgifter dekkes etter de til enhver tid gjeldende regler i NFU sitt økonomireglement.**

**SAK 4   SAKER SOM LANDSSTYRET LEGGER FREM OG
INNSENDE SAKER**

SAK 4 B)   ANDRE SAKER FRA LANDSSTYRET

Dokument   Ingen

Saken gjelder: Regionale leirer og NFUs internasjonale solidaritetsarbeid.

1) REGIONALE LEIRER

I dag bistår NFU sentralt organisasjonsleiren på Hove med økonomisk støtte og arbeidskraft til en verdi av rundt kr 500 000. Samtidig er det andre leire rundt om i Norge som drifter seg selv, uten noen støtte verken økonomisk eller ved hjelp av arbeidskraft.

Det foreslås at kr 500 000 og bistand fra NFU sentralt fordeles mellom ulike regionale leire. Midlene fordeles ved at leirene får et grunnbeløp på kr 40 000, og deretter en fast sats per deltaker på kr 1000. Det presiseres at denne satsen kun gjelder deltager, ikke ledsager.

NFU sentralt vil fortsatt bistå leirene med noe rådgivning. Leirene må imidlertid administreres selv, komme fra et lokalt initiativ og selv søke tilskudd og rapportere på dette.

Kriterier:

- Leirene må være regionale
- Maksimalt 5 lokasjoner
- Leirene må administreres selv og komme fra et lokalt initiativ
- Leirene søker selv tilskudd og rapporterer på disse

Landsstyret foreslår:

NFU sentralt støtter maksimalt 5 regionale leire med et fast grunnbeløp på kr 40 000 og en sats per deltager på kr 1000, med de kriterier som kommer frem i saken.

2) NFUs INTERNASJONALE SOLIDARITETSARBEID

NFU har drevet med internasjonalt solidaritetsarbeid siden 1981. Vi er blant de få organisasjonene i verden som støtter prosjekter der målgruppa er mennesker med utviklingshemning. Nå har vi prosjekter i Etiopia og Uganda. I tillegg støtter vi den regionale organisasjonen Inclusion Africa, og vi planlegger å ta opp igjen samarbeidet med vår søsterorganisasjon i Nepal.

NFUs internasjonale arbeid gjør vi sammen med Atlas-alliansen. Atlas-alliansen består av norske funksjonshemmede-organisasjoner som jobber med utviklingsprosjekter.

Atlas-alliansen har femårige avtaler med Norad, og nåværende avtale går ut 31. desember 2024. Ny søknad for perioden 2025-2029 skal leveres 26. september 2024. Dette er en stor og omfattende søknad som beskriver hva vi har tenkt å få til de neste fem årene, hvordan vi skal gjøre det, og hvor mye penger vi har tenkt å bruke. Vi må også beskrive hvilke systemer og rutiner vi har på plass for å sikre at pengene blir brukt på det de skal.

NFU søker om totalt kr. 55 500 000 fordelt på fem år. Norad krever en egenandel på 5 % per år. Heldigvis har Atlas-alliansen fått TV-aksjonen for 2025. Det betyr at vi kan bruke disse pengene til egenandel i 2026, 2027, 2028 og 2029. Vi har regnet ut at egenandelen for 2025 blir maks kr. 469 000.

I tillegg til bevilget beløp får vi 7 % i administrasjonsstøtte fra Norad. For 2025 blir dette cirka kr. 623 500.

I praksis betyr det at NFU må bruke kr 155 000 av nasjonale midler i 2025, og ingenting i årene frem til 2030.

I perioden 2020-2024 har NFU betalt kr. 100 000 i gjennomsnitt i året i egenandel, men med en totalramme på kr. 500 000.

Landsstyret innstiller til landsmøtet to alternativer:

A – NFU avslutter internasjonalt samarbeid

B – NFU fortsetter sitt internasjonale samarbeid, med en egenandel pr. år på inntil kr. 100 000.

**SAK 4   SAKER SOM LANDSSTYRET LEGGER FREM OG
INNSENDE SAKER**

SAK 4 C   INNSENDE SAKER

Dokumenter: Ingen (alle innsendte saker er inkludert i dette saksfremlegget)

Saken gjelder: Innsendte saker fra fylkeslagene til landsmøtet

Bakgrunn:

Saker som ønskes behandlet på landsmøtet må være sendt til landsstyret gjennom lokal- og fylkeslag innen 1. mai 2024.

Det er kommet inn 11 saker fra fem fylkeslag:

1.   Hoveleiren (Agder fylkeslag)
2.   Erfaringsutvalget (Agder fylkeslag)
3.   Superleiren i Sirdal (Agder fylkeslag)
4.   En plan for livet (Trøndelag fylkeslag)
5.   Fylkesinndeling (Vestfold og Telemark fylkeslag)
6.   Flere former for medlemskap (Vestland fylkeslag)
7.   Forpliktende samarbeid (Vestland fylkeslag)
8.   Rettigheter til pårørende til unge over 18 år (Vestland fylkeslag)
9.   Endre prosentandel refusjon (Viken fylkeslag)
10.   Fond til nyoppstartede lag (Viken fylkeslag)
11.   Lovbestemt dagtilbud/jobbtillbud (Viken fylkeslag)

1. **NFU Agder anmoder Landsmøte om at Hoveleiren forblir NFU sin organisasjonsleir med dagens organisering.**

Landsstyrets vedtak:

Landsstyret takker for innspill. Det vises til landsstyresak om regionale leirer.

- 2. NFU Agder mener at Erfaringsutvalget bør videreføres og videreutvikles som en del av organisasjonen.**

Landsstyrets vedtak:

Landsstyret takker for innspill. Det vises til sak fra landsstyret om Erfaringsutvalget.

- 3. NFU Agder ønsker å jobbe for at Superleiren i Sirdal består i en eller annen form.**

Landsstyrets vedtak:

Landsstyret takker for innspill. Temaet blir aktualisert i en uttalelse om fritid og aktivitet.

- 4. Uttalelse fra NFU Trøndelag fylkeslag sitt årsmøte 14. april 2024 «En plan for livet.»**

Norsk forbund for utviklingshemmede - NFU Trøndelag fylkeslag har i flere år hatt oppmerksomhet på rettigheter, retningslinjer og vegen fram til individuelle tjenester. Fylkeslag erfarer at individuell plan er - og har vært - et godt virkemiddel for å avdekke og vurdere behov for tjenester og tiltak for innbyggere med utviklingshemming, men dette er ikke godt nok. Etter at ordningen med individuell plan ble et virkemiddel - etter innføringen av Ansvarsreformen tidlig på 1990-tallet - har entusiasmen om og for individuell plan blitt redusert. Flere familier opplever arbeidet med individuell plan er noe tilfeldig og dårlig styrt. Det er grunn til å søke nye vegger slik at innbyggere med utviklingshemming skal kunne oppnå å motta individuelle tjenester og bistand i tråd med behov og individuelle enkeltvedtak. Nasjonale lover og regler er fulgt opp med forskrifter og veiledere, men tilgangen til tjenestene lokalt er ikke god nok i tråd med nasjonale føringer.

Fylkeslaget opplever også at det er ulik praksis i kommuner ba de i prosesser og tildeling, og dette oppleves som både frustrerende og urettferdig. Utforming av enkeltvedtak skal være førende for hvordan tjenester skal ytes, men ofte er det slik at enkeltvedtak er utformet på en måte som gjør at det er vanskelig a kontrollere om tjenester mottas som forutsatt og avtalt.

Fylkeslaget har initiert et prosjektarbeid for å rette oppmerksomhet på å utvikle en «oppskrift» og en vegviser på hvordan det skal kunne samarbeides slik at mennesker med utviklingshemming skal kunne oppnå å få tilgang tjenester og bistand i tråd med egne behov og nasjonale rettigheter og føringer. Alt for ofte blir det rettet oppmerksomhet på økonomiske rammer, statlige bevilgninger, øremerking og nedskjæringer.

Dette arbeidet har så langt ført til at det er grunnlag for avtaler med kommunene Inderøy, Orkland og Trondheim, samt at Nasjonalt kompetansesenter og utviklingshemming – NAKU vil delta. Fylkeslaget har dessuten hatt flere samtaler med Statsforvalteren i Trøndelag som støtter initiativet, og fylkeslaget vil søke å involvere denne i prosessen når det er hensiktsmessig.

Prosjektet må utvikles i samhandling mellom deltakerne, men fylkeslaget har spilt inn følgende målsetting med arbeidet – som fylkeslaget har titulert: En plan for livet:

- *NFU Trøndelag vil bidra til at det blir utarbeidet en metodikk (en form for oppskrift) som skal kunne brukes for å utvikle en plan for livet for mennesker med utviklingshemming.*
- *En plan for livet skal inneholde grunnlag for å kunne vurdere og planlegge tjenester, bistand, tiltak og overganger som er aktuell i forskjellige faser i livet på kort og lang sikt.*
- *En plan for livet skal i utgangspunktet utarbeides i samarbeid mellom kommunen og tjenestemottaker.*

NFU Trøndelag fylkeslag skal arbeide for at NFU styrker sitt arbeid med interessepolitisk arbeid i Trøndelag, og at dette gjøres i samhandling med NFU sentralt.

Landsstyrets vedtak:

Landsstyret takker for innspill. Landsstyret tar prosjektet med videre inn i ledersamlingene.

5. NFU Vestfold og Telemark ønsker å fortsette som ett lag.

Styret i NFU Vestfold og Telemark fylkeslag fremmer en sak om vi skal fortsette som et lag eller deles i to lag, dette er en aktuell årsmøtesak etter at fylkene nå er delt igjen.

Styret i NFU Vestfold og Telemark foreslår at vi fortsetter som ett lag. Dette med begrunnelse i at vi opplever at dette har fungert bra. Signalene da vi slo oss sammen var at det var vanskelig å rekruttere nok styremedlemmer til å danne to styrer.

Landsstyrets vedtak:

Landsstyret takker for innspill. Saken er ivaretatt av vedtektene slik de er i dag (NFUs vedtekter § 7 om fylkeslag).

6. Flere former for medlemskap

NFU Luster lokallag gjennom NFU Vestland ønsker flere former for medlemskap. Vi ser at blant annet Støttemedlemskap vil øke antall medlemmer betydelig. Vi tror at om man tilbyr støttemedlemskap, hvor medlemmet ikke får tilsendt brosjyrer etc., vil være en mye lettere måte å verve medlemmer på. Til en redusert pris. Både privat støttemedlem og også kanskje et bedriftsmedlemskap.

Landsstyrets vurdering:

Administrasjonen la i landsstyremøte 4/23 frem en oversikt over mulige medlemskategorier, slik som bedriftsmedlemskap, familiemedlemskap og barn-/voksen-medlemskap. Det ble i møtet besluttet at saken skulle drøftes med fylkeslederne på høstens ledersamling (2023), før landsstyret skulle ta en beslutning om behandling av saken videre. Dette er en oppsummering av diskusjonen på ledersamlingen:

- Det er mange grunner til å diskutere kontingent og mange forskjellige motiver for å være medlem. Medlemsstrukturen knyttet til kontingent og medlemskap er bra slik den er i dag.

- Samtidig må ordningen «fast giver» komme på plass i vårt system.
- Det er ingen som mener at vi skal øke kontingenten – men heller ha søkelys på alternative støtteordninger til oss. Medlemsfordeler må løftes frem mye mer – eksempelvis juridisk rådgivning. Det presiseres at mange sympatiserer med oss, og at det til syvende og sist er viktig at vi tør å spørre om personer er medlem.

Etter dette har NFU fått nytt medlemssystem som gir bedre rom for at man kan støtte NFU økonomisk uten å måtte være medlem i organisasjonen. Det innebærer at man på en enkel måte kan velge å støtte NFU økonomisk så ofte og så mye som man ønsker. Det kan være en gang i året, to ganger i året eller hver måned, med en sum man selv velger. Om man kaller det støttemedlem eller fast giver vil ikke være avgjørende for mulighetene til å bidra. Det nye medlemssystemet vil kunne møte ønsket om å ha ordninger hvor det er mulig å støtte NFU, uten å være fullt medlem.

Landsstyrets vedtak:

Landsstyret er positive til flere former for medlemskap. Landsstyret innstiller for landsmøtet at dagens medlemssystem ivaretar denne ordningen for medlemskap.

7. Mer forpliktende samarbeid i overgangen mellom fylkeskommunal videregående skole, NAV og bostedskommune

Våre medlemmer opplever mange overganger, spesielt mellom ulike utdanningsnivå; fra barnehage til barneskole, fra barneskole til ungdomsskole, fra ungdomsskole til videregående skole. Deretter bør det finnes ulike alternativer tilpasset den enkelte ungdom. Noen fortsetter på Folkehøyskole mens noen vil ut i jobb eller annen dagaktivitet. De færreste går videre på høyskole eller universitet.

Gjennom hele barnehage- og grunnskoletiden ligger ansvaret hos bostedskommunen. Når eleven så starter på videregående skole flyttes ansvaret over til fylkeskommunen. Denne overgangen går ikke alltid på skinner så her ønsker vi oss et bedre samarbeid.

I løpet av tiden på videregående skole bør man også få et godt samarbeid med NAV som skal bistå med å finne egnet arbeid. Etter endt videregående skole overføres «ansvaret» til bostedskommune. Vi vet at mange kommuner ikke har nok og gode nok tilpassede arbeidsplasser/aktivitetstilbud til våre medlemmer.

Fylkesårsmøtet i NFU Vestland ønsker at landsstyret jobber videre med å få til et mer forpliktende samarbeid mellom fylkeskommune, bostedskommune og NAV.

Landsstyrets vedtak:

Landsstyret takker for innspillet. Temaet blir aktualisert i en uttalelse om opplæring og/eller arbeid.

8. «Rettigheter» for pårørende når «barnet» er over 18 år

Når barnet/ungdommen fyller 18 år opphører foreldreansvaret og dermed også alt man har hatt av rettigheter ifm. med dette ansvaret.

NFU jobber mye med rettigheter for barnet/ungdommen men har jobbet mindre med rettigheter til pårørende når barnet/ungdommen er blitt voksen, altså over 18 år. Det er de færreste ungdommer som flytter fra foreldrehjemmet ved fylte 18 år og enda færre av «våre», dermed er det ofte foreldre som må ta fri fra jobb ved sykt «barn», oppfølging og møter rundt ungdommen osv, men som pårørende til voksne har man få eller ingen rettigheter ifølge lovverket, foreldreansvaret har jo opphørt. Noen har rettigheter nedfelt i lokale arbeidsavtaler/overenskomster.

Pleiepenger som styres av NAV er en rettighet og der står det:

«Pleiepenger kan gis til foreldre eller andre omsorgspersoner som har fravær fra arbeid for å ta seg av barn som har vært til behandling eller utredning ved sykehus eller annen spesialisthelsetjeneste. Pleiepenger kan også gis til omsorgspersoner som tar seg av utviklingshemmede personer over 18 år som er alvorlig syke. Du kan ha rett til pleiepenger i opptil 60 dager hvis du må være borte fra jobb for å pleie og ta vare på noen i livets siste fase.

Det er uklart for oss hva som menes med «alvorlig syk».

Årsmøtet i NFU Vestland fylkeslag ønsker at rettigheter for pårørende til ungdom/voksne over 18 år blir en del av arbeidsprogrammet i kommende periode.

Landsstyrets vedtak:

Landsstyret takker for innspill. Landsstyret vil innarbeide en setning i arbeidsprogrammet som støtter intensjonen i forslaget. Innspillet innarbeides også i uttalelsen om bistand/tjenester.

9. Sak fra NFU Drammen og Lier lokallag om kontingentandel

Andelen av medlemskontingenten som utbetales til lokallagene økes fra 20 % til 25 %. Fylkeslagenes andel endres fra 20 % til 15 % da det er aktivitetene lokalt som i stor grad bidrar til medlemsvekst.

Landsstyrets vedtak:

Landsstyret takker for innspill og støtter forslaget.

10. Forslag fra Indre Østfold lokallag om fond til nyoppstartede lokallag

NFU sentralt oppretter et fond som kan brukes til et starttilskudd til ny oppstartede lokallag. Dette fondet vil gjøre de små, nyopprettede lagene i stand til å til å arrangere aktiviteter for medlemmer og være til hjelp i medlemsrekrutteringen.

Landsstyrets vedtak:

**Landsstyret støtter ikke forslaget.
Begrunnelse: Fylkeslagets ansvar. Ved behov kan fylkeslaget søke midler sentralt.**

11. Sak fra NFU Bærum lokallag om lovbestemt dagtilbud/jobbtilbud til utviklingshemmede.

NFUs landsmøte skal vedtar at NFU skal jobbe for at det blir en lovpålagt plikt til å tilby arbeid og organisert aktivitet utenfor hjemmet.

**Landsstyrets vedtak:
Landsstyret støtter forslaget. Temaet blir aktualisert i en uttalelse om fritid og aktivitet.**

Dokument: Landsstyrets forslag til arbeidsprogram 2024 – 2028

Saken gjelder: Hvilke mål NFU skal jobbe for i neste periode.

Landsstyret for perioden 2016-2021 gjennomgikk hvordan arbeidsprogrammet var laget og hvilke prioriteringer som skulle gjøres.

De mente at arbeidsprogrammet ikke ga nok fleksibilitet til å håndtere nye problemstillinger som oppstår i løpet av perioden, og som NFU ikke har kontroll over.

Målet med arbeidsprogrammet er å gjøre det håndterbart. For å oppnå dette må man ha fokus på strukturen av programmet.

Landsstyret mener derfor at arbeidsprogrammet for 2024-2028 bør ha samme grunnstruktur som programmet hadde i perioden 2021-2024.

Programmet skal inneholde alle prinsipper og i innledningen vise til FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) og bærekraftsmålene som overordnede mål.

**Landsstyret foreslår:
Fremlagte forslag til arbeidsprogram vedtas som NFUs
arbeidsprogram for landsmøteperioden 2024 – 2028.**

Arbeidsprogram 2024–2028

«For likestilling og mot diskriminering»

Innhold

Innledning	3
Handlingsplan	4
Arbeidsprogram	5

Innledning

Landsmøtet bestemmer hvilke mål NFU skal jobbe mot.
Landsmøtet vedtar et nytt arbeidsprogram for hver landsmøteperiode.

Én landsmøteperiode går over fire år.
Dette arbeidsprogrammet gjelder fra 2024-2028.

NFU sitt arbeidsprogram er hele organisasjonens arbeidsprogram.
NFUs prinsipper utgjør målene i arbeidsprogrammet.
Prinsippene bygger på målene i FNs konvensjon for mennesker med nedsatt funksjonsevne, CRPD, i Norge kalt Funksjonshemmede-konvensjonen og på formålsparagrafen i NFUs vedtekter § 1.

NFU er en menneskerettighetsorganisasjon som arbeider for full deltagelse, likestilling og mot diskriminering (NFUs vedtekter, § 1).

NFU skal ivareta interessene til mennesker med utviklingshemning og deres foreldre og familier, overfor sentrale, regionale og lokale myndigheter.

Alt arbeid i NFU skal styres av et mål om å jobbe for likestilling og mot diskriminering av mennesker med utviklingshemning i samfunnet.

Likestilling vil si at mennesker har de samme rettigheter og muligheter. Det motsatte av likestilling er diskriminering. Diskriminering betyr at noen blir behandlet urettferdig fordi de er annerledes. Diskriminering er ikke lov.

NFU ønsker et samfunn for alle.

Alles ansvar

Arbeidsprogrammet gjelder for hele NFU. Skal vi nå målene i arbeidsprogrammet, må hele organisasjonen jobbe mot disse. I det interessepolitiske arbeidet skal landsstyret jobbe mot sentrale myndigheter, fylkeslagene mot fylkes- og regionale myndigheter og lokallagene mot kommunale myndigheter. NFUs administrasjon skal hjelpe både landsstyret og resten av organisasjonen med oppgaver og tjenester.

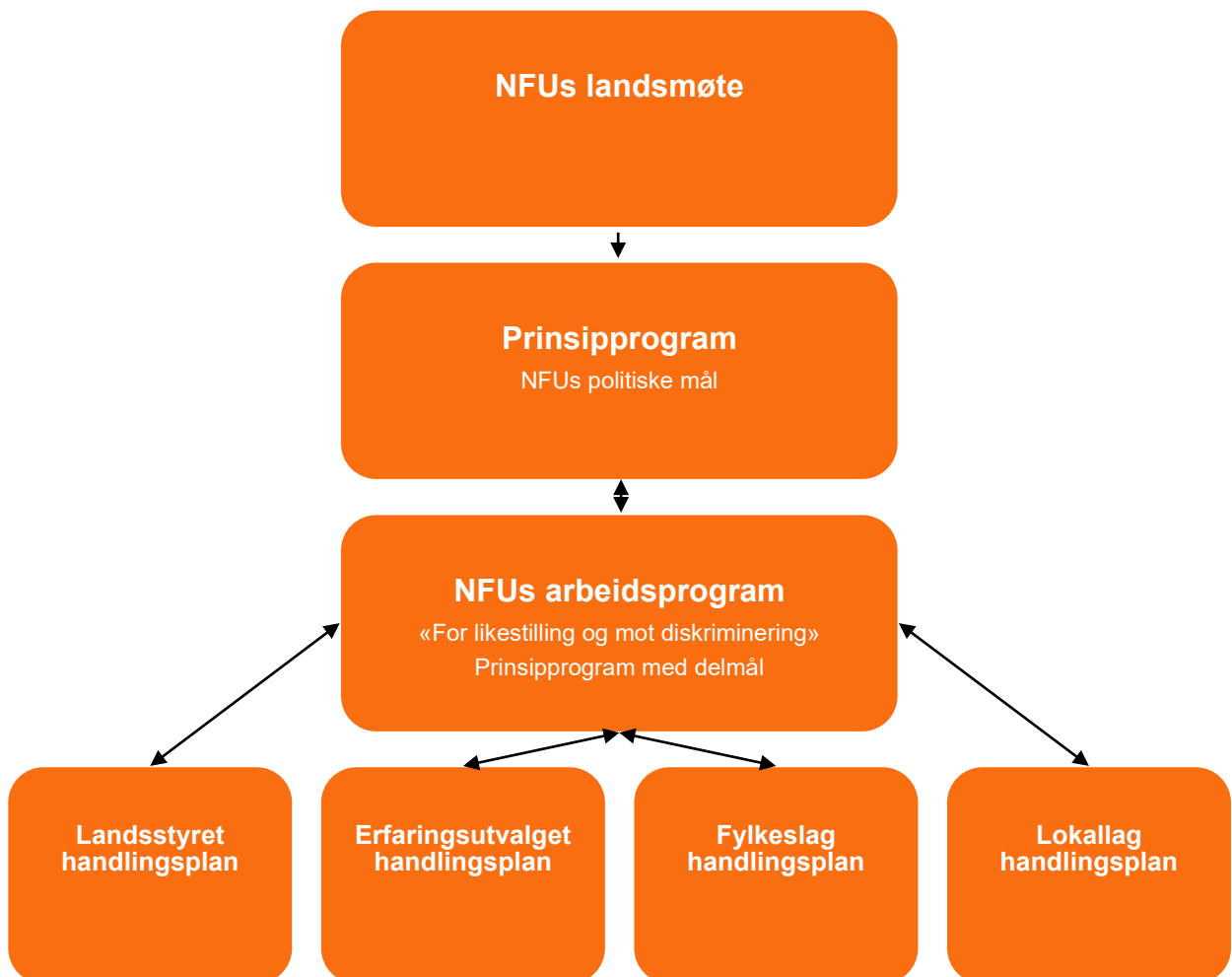
Handlingsplan

Ut fra målsettingene i arbeidsprogrammet må landsstyret, fylkesstyrene og styret i lokallagene etter landsmøtet lage sine egne handlingsplaner.

Handlingsplanene skal beskrive oppgaver som skal utføres i landsmøteperioden 2024-2028.

Modellen under viser hvordan prinsippene og arbeidsprogrammet vil henge sammen med de ulike handlingsplanene i organisasjonen.

Sammen vil det arbeidet som gjøres av landsstyret, erfaringsutvalget, fylkeslag, lokallag og NFUs administrasjon, bidra til å nå NFUs hovedmål.

Fig. 1 viser sammenhengen mellom landsmøtet, prinsippprogram, arbeidsprogram og handlingsplanene til landsstyret, erfaringsutvalget, fylkeslagene og lokallagene. Inkludering og antidiskriminering skal være et overordnet mål for vårt arbeid.

Arbeidsprogram

NFU må til enhver tid jobbe med dagsaktuelle saker.

I denne perioden skal hele organisasjonen - både landsstyret, erfaringsutvalget, fylkeslag, lokallag og administrasjonen jobbe spesielt med tre områder:

- 1. CRPD må inn i alle myndighetsorganer, både sentralt og lokalt. Arbeide for å realisere CRPD i praktisk politikk og integreres i norsk lov. Hensynet til barns beste og FNs barnekonvensjon skal ligge til grunn for arbeidet.**
- 2. Organisasjonsoppbygging og opplæring av tillitsvalgte. Mennesker med utviklingshemning skal være viktige aktører i dette arbeidet.**
- 3. Hele organisasjonen står bak NFUs strategiske plan for internasjonalt arbeid.**

Prinsippprogrammet med utdypende tekst, er til enhver tid hele organisasjonen sitt arbeidsprogram.

Prinsipp 1

Mennesker med utviklingshemning har den samme verdi, de samme grunnleggende behov og rettigheter som ethvert annet menneske.

Prinsipp 2

Mennesker med utviklingshemning har likeverdig rett til liv.

Prinsipp 3

Mennesker med utviklingshemning har rett til reell innflytelse på sitt eget liv og til å ta egne beslutninger.

Prinsipp 4

Mennesker med utviklingshemning og familier der et familiemedlem har utviklingshemning, har rett til individuelt tilrettelagte tjenester, økonomiske ytelser og rett til meningsfylte og tilrettelagte aktivitetstilbud som voksne.

Prinsipp 5

Mennesker med utviklingshemning har rett til likeverdig og tilrettelagt opplæring på alle nivå i skoleverket og innenfor de organisatoriske rammer som alle andre.

Prinsipp 6

Mennesker med utviklingshemning har rett til eget hjem.

Prinsipp 7

Voksne mennesker med utviklingshemning har rett til et seksualliv og en samlivsform etter eget ønske.

Prinsipp 8

Voksne mennesker med utviklingshemning har rett til arbeid.

Prinsipp 9

Mennesker med utviklingshemning har rett til å delta i alminnelige kultur- og fritidsaktiviteter.

Prinsipp 10

Mennesker med utviklingshemning har rett til interesseorganisasjon som pådriver for at likeverdighet og likestilling blir hevdet og ivaretatt på alle områder i samfunnet.

Dokument:

1. Valgkomiteens innstilling
2. Presentasjon av Tom Tvedt
3. Presentasjon av Alette Reinholdt

Saken gjelder: Valg av forbundsleder og nestleder

Valgkomiteen innstiller som forbundsleder:

Tom Tvedt – Innlandet

Bakgrunn/begrunnelse:

Det vises til dokument 2.

Valgkomiteen innstiller som nestleder:

Alette Reinholdt – Viken

Bakgrunn/begrunnelse:

Det vises til dokument 3.

Valgkomiteens innstilling

Leder	Tom Tvedt	Innlandet
Nestleder	Alette Reinholdt	Viken
Styret	Monika Andersen	Agder
«	Svein Rune Johannessen	Møre og Romsdal
«	Kari Elster Moen	Vestland
«	Henriette Hvarnes Hansen	Vestfold og Telemark
«	Andreas Tymi	Nordland
1. vara	Frode Strømman	Trøndelag
2. vara	Ruth Schwienbacher	Troms
3. vara	Jon Kristoffer Nilsen	Rogaland
4. vara	Oddvar Hopen	Vestfold og Telemark

Leder: Tom Tvedt

1.Verv i dag:

Forbundsleder i NFU siden 2021.

Styreleder i Folkets gave i Haugesund. Dette er en stiftelse som jobber bl.a. med å styrke pasientforløpet mellom de forskjellige nivåene i Helse Norge og kommuner, samt at vi var sekretariat for brukerhuset for Haugalandet, Sunnhordaland og Hardanger. Mange av de frivillige organisasjonene under FFO paraplyen har sine kontorer her.

For NFU

Forbundsleder i NFU.

2. Tidligere oppgaver/verv i NFU?

Varamedlem i Fron Lokallag.

3.Hvorfor er du medlem i NFU?

Jeg er medlem fordi NFU trengs mer enn noen gang!

Gjennom mine 20 år i politikken og mange år i idretten har et samfunn for alle vært min hjertesak. Ikke bare som visjon og tomme ord, men hver dag bidra til at vi i praksis flytter oss et steg nærmere et samfunn for alle. Som ordfører og fylkesordfører ble universell utforming en hovedsak for meg. Diskriminering av folk med utviklingshemming er fortsatt høy, i både arbeidslivet og samfunnslivet. I de grunnleggende rettighetene som utdanning, bolig og fritid har vi en stor jobb foran oss. Jeg er medlem for de jeg vil gjøre en forskjell for en gruppe mennesker som ikke får sine rettigheter på lik linje med resten av befolkningen.

4. Hva er dine «hjertesaker» i organisasjonsarbeidet?

- Å få inkorporere og gi FN-konvensjonen (CRPD) forrang i norsk rett
- Likestilling
- Utdanning, arbeid
- Bolig, fritid og fysisk aktivitet
- Gjennom alle disse årene har jeg vært gjennom alle prosesser med søknader, møter med PPT, spesialhelsetjenesten, kommunen, husbanken med flere. Jeg har kjent på frustrasjonen med å måtte forholde seg til alle disse forskjellige institusjonene, som har ansvar for å tilrettelegge for foreldre og barn. De fleste har kjent på det å ikke bli hørt, forstått eller å bli motarbeidet. Disse offentlige instansene har et stort potensial til å samhandle på en bedre måte. Her må vi som organisasjon være et tydelig talerør for våre medlemmer. Å se at vårt engasjement og arbeid gir resultater, er min aller største motivasjon for å jobbe mot og oppnå nye viktige milepæler sammen med dere!

5. Alder/sivilstand/familie?

Født 31.01.1968 i Randaberg (56 år).

Barn: Thomas og Lotte.

Samboer med Kjersti Stenseng.

Bonusbarn: Eline f. 1998 og Mathea f. 2003.

6. Utdanning/ yrke?

Selvstendig næringsdrivende.

7. Din (e) viktigste begrunnelse(r) for at du har sagt ja til å stille til valg?

Jeg har tro på og erfaring med at det er viktig for frivillige organisasjoner å bygge en organisasjon som har sterk regional forankring. Både for lokale medlemsaktiviteter, men også for å drive lokalpolitisk påvirkningsarbeid. Gjennom arbeidet med nytt arbeidsprogram ønsker jeg å bidra til å iverksette organisasjonen sine mål.

Jeg har lyst til å være med på laget for å gjøre en forskjell!

Nestleder: Alette Reinholdt

1. Lokal- og fylkeslag

Bærum lokallag og Viken fylkeslag

2. Tidligere oppgaver/verv i NFU?

Styremedlem NFU Bærum lokallag (fra 2014), og styremedlem NFU Akershus fylkeslag (fra 2017). NFUs representant i arbeidsgruppe for utarbeidelse av nasjonal pårørende-veileder 2014-2016. NFUs representant i fagutvalget Dam Ekspress 2018-2020 (vurdering av søknader).

3. Hvorfor er du medlem i NFU?

Opprinnelig meldte jeg meg inn fordi jeg har en datter med utviklingshemming, deler NFUs verdisyn og mener organisasjonen er den som best i varetar og kjemper for hennes og andre utviklingshemmedes rettigheter og naturlige plass i samfunnet.

4. Hva er dine «hjertesaker» i organisasjonsarbeidet?

Som rapporter og stortingsmeldinger viser er det svært mye å jobbe med. Akkurat nå mener jeg boligspørsmålet og den negative utviklingen vi ser her er spesielt viktig. Stadig større bofellesskap hvor tjenester organiseres mer kollektivt, og knyttes til boligen i stedet for individet er en stor utfordring som motvirker både selvbestemmelse og inkludering i samfunnet.

5. Alder/sivilstand/familie?

61 år, gift, 2 barn og 2 barnebarn.

6. Utdanning/yrke?

Sosialantropolog. Jobber med BPA som fagansvarlig rådgiver i JAG Assistanse.

7. Din(e) viktigste begrunnelse(r) for at du har sagt ja til å stille til valg?

Jeg har et stort engasjement og ønsker å bruke det gjennom arbeidet i NFU i kampen for et bedre samfunn for personer med utviklingshemming.

Dokument:

1. Valgkomiteens innstilling (se sak 6)
2. Nærmere presentasjon av medlemmene
3. Nærmere presentasjon av varamedlemmene

Saken gjelder: Valg av øvrige medlemmer til landsstyret samt valg av varamedlemmer.

Valg av medlemmer til landsstyret:

Ved dette valget skal stemmeseddelen inneholde navn på 5 personer.

Valgkomiteen innstiller:

Andreas Tymi	Nordland
Henriette H. Hansen	Vestfold og Telemark
Kari Elster Moen	Vestland
Monika Andersen	Agder
Svein Rune Johannessen	Møre og Romsdal

Forslaget er satt opp i alfabetisk rekkefølge.

Valg av varamedlemmer til landsstyret:

1, 2, 3 og 4. varamedlem velges hver for seg.
Stemmeseddelen ved hvert valg skal inneholde navn på 1 person.

Valgkomiteen innstiller som 1. varamedlem i landsstyret:

Frode Strømman – Trøndelag

Valgkomiteen innstiller som 2. varamedlem i landsstyret:

Ruth Schwienbacher – Troms

Valgkomiteen innstiller som 3. varamedlem i landsstyret:

Jon Kristoffer Nilsen – Rogaland

Valgkomiteen innstiller som 4. varamedlem i landsstyret:

Oddvar Hopen – Vestfold og Telemark

Bakgrunn:

Det vises til vedlagte dokumenter.

Styremedlemmer

Monika Andersen

1. Lokal- og fylkeslag

Arendal og Grimstad lokallag, samt Aust-Agder Fylkeslag.

2. Tidligere oppgaver/verv i NFU?

Ingen tidligere verv og oppgaver enn de jeg har i dag som lokallagsleder i Arendal og Grimstad og styremedlem i Aust-Agder fylkeslag. 2. vara til landsstyret siden 2021.

3. Hvorfor er du medlem i NFU?

Jeg er medlem i NFU fordi det er en organisasjon som ivaretar interessene til de som trenger at noen fronter deres rettigheter om likeverd og likestilling. NFU er en organisasjon som er seriøs og som jobber på systemnivå der man kan oppnå mest for flest. Jeg tror at til større vi er, til større påvirkning har vi. NFU rommer mange. NFU er en organisasjon som bidrar til mitt ideal om et bærekraftig samfunn, et samfunn for alle.

4. Hva er dine «hjertesaker» i organisasjonsarbeidet?

Mine hjertesaker er at utviklingshemmede skal ha samme rettigheter på lik linje med alle andre. Jeg er opptatt av holdningsarbeid i alle ledd av samfunnet. Jeg er opptatt av arbeid som fjerner stigma i samfunnet. Alle kan, noen trenger bare ulik grad av bistand for å nå sitt fulle potensial. Jeg

er opptatt av å jobbe imot en re-institusjonalisering av boformen til utviklingshemmede.

5. Alder/sivilstand/familie?

Jeg er 43 år, gift og har tre barn på 14, 16 og 18 år. Datter på 18 år som har utviklingshemning.

6. Utdanning/yrke?

Jeg er utdannet førskolelærer med videre utdanning i spesialpedagogikk, samt grunnfag KRLE. Jeg jobber som spesialpedagog for barn 0-6 år.

7. Din(e) viktigste begrunnelse(r) for at du har sagt ja til å stille til valg?

Jeg ønsker å gi noe tilbake til den organisasjonen (NFU) som har gitt og gir mitt og mange andres barn, unge og voksne med utviklingshemming så mye med sitt slagord «ett samfunn for alle». Jeg ser på det som mitt livskall og hjertesak å bidra til bedre rettigheter, mindre diskriminering og likeverd for dem som trenger oss mest. Jeg tror jeg kan bidra med et genuint engasjement, stor arbeidsevne og ydmykhet for kunnskapen jeg møter hos dem man skal samarbeide med.

Svein Rune Johannessen

1. Lokal- og fylkeslag

Ålesund, Sula og Giske lokallag, Møre og Romsdal fylkeslag

2. Tidligere oppgaver/verv i NFU?

Har vært 1. vara til Landstyret siden 2021.

Har vært lokallagsleder og fylkesleder i 17 år. Dette var fra 1990 til 2007.

Først som leder av Skedsmo lokallag fra 1990 til 1996. Deretter leder av

Ålesund, Sula og Giske lokallag fra 1996-2007. Var samtidig fylkesleder i Møre og Romsdal fylkeslag i perioden 2001-2007.

3. Hvorfor er du medlem i NFU?

Meldte meg inn i NFU høsten 1989, etter at vi fikk Ingrid som har Down Syndrom. Det er helt avgjørende for livskvalitet og rettigheter til utviklingshemmede at de har en sterk interesseorganisasjon som arbeider for et inkluderende samfunn og tilgang på individuelle tilrettelagte tjenester, som sikrer den enkelte en aktiv samfunnsdeltagelse i sosialt fellesskap med andre mennesker.

4. Hva er dine «hjertesaker» i organisasjonsarbeidet?

En boligpolitikk basert på individuelle behov i ordinære boliger i det enkelte lokalsamfunn. Det må være begrensninger på antall samlokaliserte boliger slik at det ikke bærer preg av å være en institusjon. Utviklingshemmede må sikres gode individuelle tilrettelagte tjenester slik at de kan ta aktiv del i samfunnet på lik linje med andre, herunder å ha mulighet til å dra på ferie. BPA er en tjeneste som NFU må arbeide for at flere utviklingshemmede får tilgang til.

5. Alder/sivilstand/familie?

64 år, gift, tre voksne barn og hund. Ingrid er 31 år og har Down Syndrom, Sverre er 27 år og har Schizofreni. Kristin er 18 år og går siste året på videregående skole. Ingrid og Sverre eier sine egne boliger fra henholdsvis 2013 og 2015.

6. Utdanning/yrke?

Har flere års utdanning i Forsvaret, hvor jeg jobbet som offiser fra 1979 til 2001. Er også offentlig godkjent sykepleier og var avdelingssykepleier fra 2001 til 2004. Deretter boligrådgiver i Nordbohus fra 2004 til 2008. I perioden 2008 til 2012 daglig leder for Arbeidernes opplysningsforbund (AOF) i Møre og Romsdal. Fra 2012 til 2020 arbeidet jeg som Kirkeverge i Ålesund. Har siden oktober 2020 vært ansatt som fylkessekretær i Arbeiderpartiet.

7. Din(e) viktigste begrunnelse(r) for at du har sagt ja til å stille til valg?

Jeg har de siste 20 årene vært lokalpolitiker og ser at samfunnsutviklingen mange steder går feil vei i forhold til utviklingshemmede sine muligheter og rettigheter. Særlig innen boligpolitikken er det i ferd med å utvikle seg en

institusjonstenkning. Tilgangen til individuelle tilrettelagte tjenester, herunder mulighet for å dra på ferie er også for dårlig i mange kommuner. Som tillitsvalgt i NFU vil det være viktig å sette søkelys på dette og bidra til å opplyse befolkningen, politikere og tjenesteytere om at det er en selvfølge at utviklingshemmede har samme muligheter til samfunnsdeltagelse som det folk flest ser på som en selvfølge.

Kari Elster Moen

1. Lokal- og fylkeslag

Bergen lokallag og Vestland Fylkeslag

2. Tidligere oppgaver/verv i NFU

Tidligere styremedlem og nå leder av Bergen Lokallag. Aktiv i NFU siden 2011.

3. Hvorfor er du medlem i NFU?

NFU er blitt en stor del av livet mitt . Da vår sønn begynte på skolen ble vi kjent med NFU sine holdninger og meninger om en skole for alle. Vi ble med i et foreldrelag som jobbet med en skole tilrettelagt for alle. Siden da har vi som familie vært aktivt med i NFU.

4. Hva er dine hjertesaker i NFU?

Følge opp CRPD. Viktig å kunne gi lokallagene gode verktøy i det arbeidet de skal gjøre for å bygge opp lokallaget og organisasjonen. Jeg ønsker at det skal bli kortere avstand til sentraladministrasjonen i NFU for å kunne få råd i konkrete situasjoner.

5. Alder/sivilstand familie

56 år. Gift og har 2 barn. Sønn på 27 år med utviklingshemning.

6. Utdanning og yrke

Er utdannet sivilagronom fra Ås. Videreutdanning i planrett og jobbet med arealplanlegging hos fylkesmannen i Hordaland. Jeg har videre jobbet i Statens Vegvesen, og nå i Vestland fylkeskommune etter regionreformen (01.01.2020) fordi oppgavene fra Vegvesenet ble overført til fylkeskommunen. Jeg har vært både vanlig saksbehandler og mellomleder. Jeg er nå fagkoordinator for en gruppe på vegforvaltning i bergensområdet på avdeling for infrastruktur og veg i Vestland fylkeskommune. Samlet så har denne bakgrunnen gjort det lettere for meg å jobbe interessepolitisk, siden jeg kjenner systemene, språket og det å skrive saksutredninger, brev og fremme saker til behandling i politiske organ.

7. Din(e) viktigste begrunnelse(r) for at du har sagt ja til å stille til valg?

Hvis jeg blir valgt til landsstyret, så ønsker jeg å fortsette å jobbe interessepolitisk for å sikre at rettigheter til personer med utviklingshemning blir gjennomført i praksis.

Henriette Hvarnes Hansen

- 1. Lokal- og fylkeslag**
Medlem av lokallaget i Larvik og Vestfold/Telemark fylkeslag.
- 2. Tidligere oppgaver/verv i NFU**
Leder av erfaringsutvalget i NFU. Styremedlem i Vestfold/Telemark fylkeslag.
- 3. Hvorfor er du medlem i NFU?**
Fikk tilbud om å være med på tilrettelagte aktiviteter arrangert av NFU og meldte meg inn. Jeg har en utviklingshemning.
- 4. Hva er dine hjertesaker i NFU?**
Jeg er opptatt av at NFU skal jobbe med trygge overganger barnehage/skole/arbeid. I tillegg vil jeg jobbe for universell utforming og tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne.
- 5. Alder/sivilstand familie**
27 år, ugift, bor hjemme med familien.
- 6. Utdanning og yrke**
Jobber på Meny, dagligvarebutikk. Tilrettelagt arbeidsplass.

- 7. Din(e) viktigste begrunnelse(r) for at du har sagt ja til å stille til valg?**
Ønsker å jobbe for at utviklingshemmede skal høres i organisasjonen og ute i det offentlige. Vil jobbe med trygge overganger barnehage/skole/arbeid. Opptatt av universell utforming og tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne.

Andreas Tymi

- 1. Lokal- og fylkeslag**
Bodø lokallag og Nordland fylkeslag.
- 2. Tidligere oppgaver/verv i NFU**
Styremedlem i Bodø lokallag og styremedlem i Nordland fylkeslag.
- 3. Hvorfor er du medlem i NFU?**
Ble meldt inn i NFU som familiemedlem for 26 år siden. Har en lillebror på 27 år med Down syndrom. Vært aktiv i organisasjonen siden begynnelsen av år 2000. Har opplevd foreldrenes kamp, og sett hvordan NFU bidrar og vil fortsette den kampen.
- 4. Hva er dine hjertesaker i NFU?**
CRPD – bidra med prosesser i kommunene og få den ut i praksis, lage handlingsplaner. Kan bidra med kunnskap om organisasjonsutvikling og erfaring fra lokalpolitikken.
- 5. Alder/sivilstand familie**
39 år, gift og har en bror på 27 år med Down Syndrom.
- 6. Utdanning og yrke**
Har utdanning innen statsvitenskap. Jobbet som lærer. Politisk aktiv og vært medlem av bystyret i Bodø kommune i fire perioder. Har lang erfaring

med organisasjonsutvikling både innen politikk, men også innenfor andre organisasjoner.

- 7. Din(e) viktigste begrunnelse(r) for at du har sagt ja til å stille til valg?**
Interessepolitikken, det å påvirke samfunnet til å bevege seg i riktig retning. Erfaringsutvalget og utvikling av dette i organisasjonen. Rekruttering av nye medlemmer og utvikling av organisasjon både sentralt, på fylkesnivå og lokalt.

Varamedlemmer til landsstyret

1. vara

Frode Strømman

1. Lokal- og fylkeslag

Trondheim lokallag og Trøndelag fylkeslag.

2. Tidligere oppgaver/verv i NFU

Vært leder av Trondheim lokallag og leder i Sør-Trøndelag fylkeslag.
Sitter i Statens helsetilsyn for NFU.

3. Hvorfor er du medlem i NFU?

Har en datter med utviklingshemning på 31 år og så nødvendigheten for å være med i NFU og kunne være pådriver lokalt for rettigheter til utviklingshemmede.

4. Hva er dine hjertesaker i NFU?

Å ha et forhold til lovverket og vil bidra innenfor det som legmann.

5. Alder/sivilstand familie

68 år. Datter på 31 år med funksjonsnedsettelse.

6. Utdanning og yrke

Han er utdannet sykepleier og har jobbet som anestesisykepleier og kvalitetsrådgiver ved St. Olavs hospital i Helse Midt-Norge. Frode har

omfattende og lang erfaring med organisasjonsarbeid både lokalt og regionalt.

7. Din(e) viktigste begrunnelse(r) for at du har sagt ja til å stille til valg?

Har bedre tid til dette arbeidet og vil gjerne bidra med de erfaringene jeg har fått gjennom mange år med NFU arbeid.

2. vara

Ruth Schwienbacher

1. Lokal- og fylkeslag

Tromsø lokallag og Troms fylkeslag.

2. Tidligere oppgaver/verv i NFU

Styremedlem i Tromsø lokallag. Sitter i rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Tromsø for NFU.

3. Hvorfor er du medlem i NFU?

Ønsker å engasjere meg i NFU for å knytte nettverk og lære, og dermed kunne gi mer tilbake i situasjoner hjemme rundt sin egen sønn med utviklingshemning.

4. Hva er dine hjertesaker i NFU?

Familiene har behov for å bli sett og samles, ønsker få et fellesskap blant familier, ikke nødvendigvis bare kunnskap; Kunnskap er viktig ved behov. Bistand /likepersonsarbeid i møte med skole, tildelingskontor, etc.

5. Alder/sivilstand familie

42 år, gift og har tre barn.

6. Utdanning og yrke

Lege. Jobber på Patologen ved UNN.

7. Din(e) viktigste begrunnelse(r) for at du har sagt ja til å stille til valg?

Bidra til å løfte saker for barn og familie. Jeg er entusiastisk, engasjert, positiv og glad i medlemsgruppen med funksjonshemming
God å snakke med folk, tolerant, kreativ.

3. vara

Jon Kristoffer Nilsen

1. Lokal- og fylkeslag

Haugesund lokallag og Rogaland fylkeslag.

2. Tidligere oppgaver/verv i NFU

Styremedlem i Haugesund lokallag.

3. Hvorfor er du medlem i NFU?

Har en funksjonsnedsettelse og ser nødvendigheten av å ha NFU med i ulike saker.

4. Hva er dine hjertesaker i NFU?

Viktig med opplysninger rundt rettigheter og at alle som trenger det får den hjelpen som de trenger.

5. Alder/sivilstand familie

34 år enslig, bor for seg selv.

6. Utdanning og yrke

Har videregående skole med tilrettelegging. Jobber på VTA bedrift i vaskeriet. Er medlem av arbeidsmiljøutvalget i bedriften,

7. Din(e) viktigste begrunnelse(r) for at du har sagt ja til å stille til valg?

Vil være med å jobbe for CRPD. Vil også jobbe med rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

4. vara

Oddvar Hopen

1. Lokal- og fylkeslag

Grenland lokallag, Vestfold/Telemark fylkeslag

2. Tidligere oppgaver/verv i NFU

Rådet i Vestfold

Sitter i NAV brukerutvalg i Vestfold for NFU
Fylkesstyret i Vestfold/Telemark, nestleder forrige periode. Er sekretær
nå.
Styremedlem i Grenland NFU
Vært leder i SAFO Buskerud og Vestfold en periode

3. Hvorfor er du medlem i NFU?

Har en sønn på 25 år med utviklingshemning.

4. Hva er dine hjertesaker i NFU?

Fokus på CRPD, være tydelig i språk, gå bort fra den medisinske modellen over til den sosiale forståelsen av funksjonshemming. Tanken om likestilling er viktig, at det er samfunnet som må tilpasse seg.

5. Alder/sivilstand familie

65 år, skilt, sønn på 25 år med Down Syndrom.

6. Utdanning og yrke

Utdannet sivilingeniør.

7. Din(e) viktigste begrunnelse(r) for at du har sagt ja til å stille til valg?

Jeg synes det er diskriminerende at foreldre må ta arbeidslederansvar for BPA, og ønsker å jobbe med dette i det nye landsstyret.

Veldig positiv til å jobbe med utvikling av erfaringsutvalget.

Dokument: Ingen

Bakgrunn:

I tråd med vedtektenes § 11 punkt 10, skal landsstyret foreslå en leder av valgkomitéen for kommende landsmøteperiode.

2 valgkomitémedlemmer og 1 vararepresentant velges av landsstyret, i samarbeid med ledermøtet, i god tid før neste landsmøte.

Landsstyret foreslår:

Torill Vagstad som leder av valgkomitéen for neste landsmøteperiode.

SAK 9

**RAMMEBUDSJETT FOR LANDSMØTEPERIODEN
2024 - 2028**

Dokument: Sak 9 Vedlegg rammebudsjett 2024 – 2028

Bakgrunn:

Vedlagt følger til orientering rammebudsjett for landsmøteperioden 2024 – 2028.

Vedtak:

Landsmøtet tar rammebudsjettet til orientering

RAMMEBUDSJETT 2024-2028

	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
ANSKAFFEDE MIDLER					
Medlemsinntekter	3 450 000	3 553 500	3 660 105	3 769 908	3 883 005
Tilskudd					
Offentlige tilskudd	17 650 739	18 759 121	19 321 895	19 901 552	20 498 598
Andre tilskudd	5 450 000	5 613 500	5 781 905	5 955 362	6 134 023
Sum tilskudd	23 100 739	24 372 621	25 103 800	25 856 914	26 632 621
Innsamlede midler, gaver, mv					
Gaver og arv	300 000	309 000	318 270	327 818	337 653
Sum Innsamlede midler, gaver	300 000	309 000	318 270	327 818	337 653
Opptjente inntekter fra operasjonelle akt.					
Aktiviteteter som oppfyller organisasjonens formål	964 600	993 538	1 023 344	1 054 044	1 085 666
Lotteri- og bingoinntekter	100 000	103 000	106 090	109 273	112 551
Salgsinntekter	100 000	103 000	106 090	109 273	112 551
Annonseinntekter	200 000	206 000	212 180	218 545	225 102
Andre inntekter	305 000	314 150	323 575	333 282	343 280
Sum opptjente innt. fra op. akt.	1 669 600	1 719 688	1 771 279	1 824 417	1 879 150
Finans- og investeringsinntekter	850 000	875 500	901 765	928 818	956 682
Sum anskaffede midler	29 370 339	30 830 309	31 755 218	32 707 875	33 689 111

	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
FORBRUKTE MIDLER					
Kostnader til anskaffelse av midler	-	-	-	-	-
Kostnader til medlemsadministrasjon	800 000	824 000	848 720	874 182	900 407
Kostnader andre inntektsaktiviteter	67 000	69 010	71 080	73 213	75 409
Sum kostnader til anskaffelse av midler	867 000	893 010	919 800	947 394	975 816
Kostnader til organisasjonens formål					
Tilskudd, bevilgninger til oppfyllelse	4 500 000	4 635 000	4 774 050	4 917 272	5 064 790
Varekjøp	55 000	56 650	58 350	60 100	61 903
Sum Kostnader til org.formål	4 555 000	4 691 650	4 832 400	4 977 371	5 126 693
Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet					
Interessepolitisk arbeid	2 483 000	2 557 490	2 634 215	2 713 241	2 794 638
Juridisk rådgivning	1 382 000	1 423 460	1 466 164	1 510 149	1 555 453
Medlemsaktiviteter	1 842 000	1 897 260	1 954 178	2 012 803	2 073 187
Produksjon av SFA	1 150 000	1 184 500	1 220 035	1 256 636	1 294 335
Organisasjonsarbeid	5 655 736	4 280 408	4 408 820	4 541 085	4 760 195
Internasjonalt arbeid	9 276 739	9 555 041	9 841 693	10 136 943	10 441 052
Overføring til lokallag	2 120 000	2 183 600	2 249 108	2 316 581	2 386 079
Sum kost. til akt. som oppfyller formålet	23 909 475	23 081 759	23 774 212	24 487 439	25 304 940
Sum kostnader til organisasjonens formål	29 331 475	28 666 419	29 526 412	30 412 204	31 407 449
Administrasjonskostnader	1 858 000	1 913 740	1 971 152	2 030 287	2 091 195
Finanskostnader	20 000	20 600	21 218	21 855	22 510
SUM FORBRUKTE MIDLER	- 31 209 475	- 30 600 759	- 31 518 782	- 32 464 346	- 33 521 154
AKTIVITETSRESULTAT (overskudd +/-underskudd-)	- 1 839 136	229 550	236 436	243 529	167 957

Kommentar:

Det budsjetteres med et underskudd på kr 1 839 136 i 2024 pga landsmøteår (kostnad kr 2 000 000).

- Dokument:**
1. Landsstyrets forslag til landsmøteuttalelse om retten til arbeid eller dagaktivitetstilbud.
  2. Landsstyrets forslag til landsmøteuttalelse om retten til eget hjem.
  3. Landsstyrets forslag til landsmøteuttalelse om retten til fritidsaktiviteter.
  4. Landsstyrets forslag til landsmøteuttalelse om retten til behandling for psykiske lidelser.
  5. Landsstyrets forslag til landsmøteuttalelse om retten til selvbestemmelse.
  6. Landsstyrets forslag til landsmøteuttalelse om retten til personlig assistanse

Saken gjelder: Uttalelser fra landsmøtet

Bakgrunn:

Landsstyret ønsker å fremme seks saker.

Landsstyret foreslår:

1. **Tema for landsmøteuttalelser er følgende:**
  - arbeid og dagtilbud
  - eget hjem
  - fritidsaktiviteter
  - helse
  - selvbestemmelse
  - tjenester
2. **Utkast til landsmøteuttalelser oversendes til redaksjonskomiteen for landsmøteuttalelser til ferdigstilling.**

Rett til arbeid eller dagaktivitetstilbud

Situasjonen for utviklingshemmede generelt er nedslående:

I 1994 var det kun 5 prosent av utviklingshemmede som ikke var registrert med noen form for sysselsetting, inkludert dagsenter. I 2010 var det 11,7 prosent av utviklingshemmede som var uten ordning/tiltak, og i dag er 53 prosent av utviklingshemmede ikke registrert med sysselsetting verken gjennom arbeidsrettede tiltak eller dagtilbud. Dette betyr at halvparten av alle utviklingshemmede ikke er registrert med sysselsetting, hverken arbeidsrettede tiltak eller dagtilbud (NOU 2023-13 På høy tid). Dette har stor betydning for livskvalitet, og helsetilstanden både fysisk og psykisk.

Den negative utviklingen må stanses og NFU krever:

- Det må bli en lovbestemt plikt for kommunene å tilby dagaktivitetstilbud (utenfor egen bolig) for de som ikke har mulighet til å arbeide.
- Mennesker med utviklingshemming som mottar uføretrygd må få arbeidsevnevurdering fra NAV.
- Jobbassistanse må utvikles.
- BPA må utvides til også å gjelde i arbeidslivet.
- Antall tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne må økes betydelig.
- Bruken av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena må økes gjennom blant annet å utvikle bedre oppfølgingstjeneste.
- Det må stilles krav om at godkjente tiltaksarrangører i enda større grad enn i dag bruker ordinært arbeidsliv som tiltaksarena.
- Det må arbeides for å trekke inn flere arbeidsgivere og ideelle organisasjoner i tiltaksarbeidet
- Det må settes krav til bedre koordinering mellom opplæringssektoren og arbeidsmarkedssektoren.
- Kvaliteten i de arbeidsrettede tiltakene må styrkes gjennom blant annet å forbedre arbeids- og velferdsforvaltningens oppfølgings- og kontrollarbeid overfor tiltaksleverandørene (NAV)
- NFU må arbeide for å synliggjøre mennesker med utviklingshemming som en ressurs i arbeidslivet.

Første prioritet er at alle som kan være i jobb, skal få tilbud om dette. For de som ikke er i arbeid må kommunene få en lovpålagt plikt til å opprette tilbud om aktivitetssentre utenfor egen bolig. Innholdet bør være meningsfylt og variert, gjerne arbeidsrettet, men tilpasset det enkelte individs interesser og behov.

Personer med utviklingshemming som ikke er i arbeid, er også de som i størst grad er isolert ellers da de ofte er avhengig av bistand for å delta i aktivitet.

Landsmøtet i NFU minner om at uavhengig av politisk farge på regjeringen så er det en felles nasjonal politisk målsetting at alle som kan og vil jobbe, skal få muligheten til det. Derfor må fellesskapet gjennom Storting og regjering stille mer opp med aktive tiltak for å hjelpe utviklingshemmede i arbeid eller annet aktivitetstilbud utenfor hjemmet. Gjennom CRPD har Norge forpliktet seg til å sørge for at retten til arbeid for personer med nedsatt funksjonsevne blir en realitet for alle.

Eget hjem

Politiske mål for den norske boligpolitikken har gjennom mange år vært at alle skal bo godt og trygt. Dette gjentas i regjeringens nye boligmelding (2023-2024). Samtidig er boligpolitikken som gjelder personer med utviklingshemming, lagt til Helse og omsorgsdepartementet, og ikke til Kommunaldepartementet som for alle andre. Dermed gis det strukturelle føringer for hvordan boliger utformes og tjenester ytes. Dette står i motsetning til artikkel 19 i CRPD som framhever at mennesker med nedsatt funksjonsevne har anledning til å velge bosted og hvor og med hvem de skal bo, og ikke må bo i en bestemt boform. Videre skiller CRPD mellom bolig og tjenester, slik at boform ikke skal være avgjørende for hvilke tjenester en mottar.

Overordnet er at personer med utviklingshemming på samme måte som andre, må kunne leie eller eie sitt eget hjem. For å oppnå dette krever vi:

- At personer med utviklingshemming må få mulighet til å velge selv hvor de vil bo og hvem de eventuelt vil bo sammen med
- At det blir mulig for privatpersoner alene, eller sammen med andre, å søke statlige økonomiske virkemidler som for eksempel investeringstilskudd og boligtilskudd
- At boligpolitikken som angår personer med utviklingshemming, flyttes til Kommunal og distriktsdepartementet, slik at personer med utviklingshemming likestilles med andre.
- At departementet instruerer Husbanken om å stille krav om boligstørrelse og maks antall samlokaliserte boliger og legge føringer for å unngå samling av tjenestemottakere med ulke utfordringer og behov.
- At tilskudd til kjøp av egen bolig må tas ut av rammetilskuddet til kommunene og prioriteres mennesker med utviklingshemning.
- At Husleieloven må endres slik at kommunenes mulighet til å benytte tidsavgrensede husleieavtaler begrenses, så en unngår vilkårlig flytting av leietakere med utviklingshemming
- Ordningen med gjengs leie ved fastsettelse av husleie i kommunale boliger må fjernes og husleiens størrelse må beregnes i forhold til inntekt.

En reell rett til full deltagelse i fritidsaktiviteter

Mennesker med nedsatt funksjonsevne har rett til å være en likeverdig del av kultur, fornøyles- og idretts aktiviteter.

Våre medlemmer skal kunne delta på lik linje med alle andre på fritidsaktiviteter, som idrett, speideren, korps, kor, teater, friluftsliv og lignende.

I dag er det et fritidstilbud preget av store lokale ulikheter på innhold og tilrettelegging, som hindrer deltagelse for mange mennesker med utviklingshemming. Det å få ta del i det ordinære fritidstilbudet medfører bare fordeler. Å få delta på samme grunnlag, og spille med samme drakt, syng i samme kor og stå på samme scene som alle andre skal ikke bare vær en drøm, men noe som etterfølges i praksis.

CRPDs artikkel 30 presiserer dette klart og tydelig når det slås fast at ***Mennesker med nedsatt funksjonsevne har rett til å delta på lik linje med andre i kultur, fornøyles- og idretts aktiviteter.***

Slik gjør vi det:

- Sikre at konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) inkorporeres i menneskerettsloven.
- kommunene og frivillige organisasjoner må få tilstrekkelige midler for å gi et godt tilbud av fritidsaktiviteter til mennesker med utviklingshemming.
- Jobbe sammen med alle partier som forsvare enerettsmodellen.
- Vi skal jobbe sammen med alle nasjonale, regionale og lokale organisasjoner som ønsker å gi mennesker med utviklingshemming et likestilt tilbud.
- Vi skal jobbe for at det blir rettighetsfestet at du skal få ledsagning til minst en aktivitet i uken.

Personer med utviklingshemming må få lik tilgang til behandling for psykiske lidelser som andre

I Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) er vi godt kjent med at mange personer med utviklingshemming ikke får tjenester i psykisk helsevern. Nå er det også dokumentert i en rapport fra Nasjonalt kompetansesenter for personer med utviklingshemming og psykisk lidelse (NKUP) svarer alle respondentene fra habiliteringstjenesten og nesten halvparten fra psykisk helse og avhengighet at de hadde erfaring med at pasienter ikke fikk tilgang til utredning og behandling for sin psykiske lidelse (*Kartlegging av spesialisttjenester til unge og voksne med utviklingshemming og psykisk lidelse i Norge, NKUP 2021*).

I en rapport fra et prosjekt som NKUP har hatt var følgende barrierer synliggjort (*Tilgang til psykisk helsehjelp for voksne pasienter med utviklingshemming. En rapport med anbefalinger (NKUP 2024)*):

- Holdninger om at pasientgruppen ikke kan nyttiggjøre seg behandling
- Ansvar for pasientgruppen skyves mellom psykisk helsevern og habilitering og mellom ulike enheter innen psykisk helsevern
- Prioriteringsveiledere er uklare om hvem som har ansvar. For behandling av voksne personer med moderat og alvorlig/dyp grad av utviklingshemming står det at habiliteringstjenesten har ansvar og for barn/unge med alvorlig/dyp grad. Dette selv om lov om psykisk helsevern sier at alle borgere med psykiske lidelser har rett til behandling i psykisk helsevern
- Nedprioritering i helseforetakene og for knappe ressurser
- Trenger god tid til både til utredning og behandling og tverrfaglig samarbeid og samarbeid med pårørende og det er ikke satt av ressurser som gjør dette mulig.

NKUP har i sin rapport en rekke konkrete forslag til hvordan overkomme disse barrierene. NFU vil spesielt fremheve følgende som viktig på nasjonalt nivå:

- Helsedirektoratet utarbeider normerende produkter for å bidra til at personer med utviklingshemming får tilgang på riktig psykisk helsehjelp til rett tid i hele landet. Dette ved å lage nasjonalt pasientforløp på tvers av helseforetak og kommuner, revidere prioriteringsveiledere slik at det blir tydelig at psykisk helsevern har ansvar for utredning og behandling av psykiske lidelser uavhengig av grad av utviklingshemming og initiere arbeid med å lage

nasjonale faglige retningslinjer eller lage nasjonale faglige råd/retningslinjer

- Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet og regionale helseforetak gjennomgår finansieringsordningene og aktivitetskrav for å sikre at pasientgruppens behov blir ivaretatt i hele landet.
- Helse- og omsorgsdepartementet må nedsette et ekspertutvalg for å utrede og initiere arbeid med utprøving av modeller for hensiktsmessig organisering av psykisk helse hjelp til pasientgruppen i hele landet.
- Statens Helsetilsyn bør gjennomføre landsdekkende tilsyn og kontroll med tilgang til psykisk helsehjelp og tilbud

I FN konvensjonen om rettigheter for personer med funksjonsnedsettelse (CRPD) § 25 Helse slås det fast at mennesker med nedsatt funksjonsevne har rett til den høyest oppnåelige helsestandard uten diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Det sies i konvensjonen at medisinsk personell skal gi mennesker med nedsatt funksjonsevne like god behandling som den som gis til andre. Diskriminering av personer med utviklingshemming i psykisk helsevern må ta slutt.

Retten til selvbestemmelse

Retten til selvbestemmelse er en av de mest grunnleggende menneskerettighetene. Den er grunnleggende for å kunne realisere mange andre menneskerettigheter. Og selvbestemmelse er viktig for å kunne ivareta menneskelig verdighet.

Retten til selvbestemmelse er slått fast i flere konvensjoner, ikke minst i konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Ingen får selvbestemmelse i 18 års gave, alle må, helt fra de er små, få opplæring i å ta valg og dermed bygge seg kompetanse i selvbestemmelse. Ansvar for å bidra til dette ligger hos foreldre, barnehage, skole, arbeidsplass og tjenesteytere.

Det vil alltid være noen som trenger hjelp til å ta valg, de skal få slik hjelp. Forutsetningen er at den som skal hjelpe må kjenne person det gjelder. For dem som trenger bistand til å utøve denne oppgaven, er dagens middel først og fremst vergeordningen. Men vergene får ikke god nok opplæring i det å bistå den enkelte i å uttrykke sine egne ønsker, vilje, behov og beslutninger.

Det må etableres systemer for å sikre bistand til beslutningsstøtte, hvor den enkelte ikke blir bestemt over, men får hjelp til å treffe egne beslutninger i samsvar med egne ønsker og behov. Vi ønsker en lov om beslutningsstøtte. Vergemålsloven blir ikke en beslutningsstøttelov bare ved å bytte ut noen ord. Det ligger mye historie, holdninger og gammelt tankegods i vergemålsloven.

Personer med utviklingshemming må få tilstrekkelig og individtilpasset personlig assistanse slik at de kan leve et selvstendig liv, og delta i samfunnet.

Dette må skje uavhengig av om tjenestene organiseres som brukerstyrt personlig assistanse (BPA), eller som ordinære kommunale tjenester.

En hovedutfordring er at tjenestetilbudet for personer med utviklingshemming i hovedsak ikke er tilstrekkelig individuelt utformet eller tilrettelagt for selvbestemmelse. Tvert imot ser vi at utviklingen går i retning mer standardisert og kollektive tjenester, som styres av boform og de ansatte (Meld. St. 8 – Menneskerettigheter for personer med utviklingshemming (2022-2023))

Norsk lov og Artikkel 19 i funksjonshemmedekonvensjonen (CRPD) fastslår at alle skal få den personlige assistansen som er nødvendig for å leve et selvstendig liv og delta i samfunnet.

- Vi trenger et nytt lovverk som sikrer individuelle tjenester og tilstrekkelig personlig assistanse som sikrer likestilling og deltakelse. Overgangen fra en sosialtjenestelov til en helse- og omsorgstjenestelov har bidratt til et helsefokus og en «sykeliggjøring» av funksjonshemmede i kommunene, som særlig har rammet personer med utviklingshemming
- Organisering av tjenestene må sikre færrest mulig ansatte, kontinuitet og forutsigbarhet. Størst mulig stillinger, og alternative arbeidstidsordninger med langvakter bør prøves ut i større grad. Dette vil føre til færre overganger med bytte av ansatte, og også medføre større frihet til å gjennomføre ulike gjøremål og aktiviteter.
- Det må bli lovpålagt at vedtak om tjenester skal være timebaserte og tilknyttet vært enkelt individ og hans/hennes behov, uavhengig av boform. Det må brukes andre metoder for timeberegning enn IPLOS, som kan sikre selvbestemmelse, aktivitet og deltakelse.
- Statsforvalterens tilsyn med kommunene må styrkes, klageadgangen må gjøres enklere, og det må være effektive sanksjonstiltak dersom lovverket brytes.
- Kommunene må sikre reell brukermedvirkning både på individnivå og på systemnivå når det gjelder planlegging og utvikling av tjenestene.
- Familier med funksjonshemmede barn må få de tjenestene som er nødvendig for at både barnet og familien kan leve mest mulig som

andre. Barnets beste skal alltid legges til grunn ved utmåling av tjenester.

- BPA må gjøres lettere tilgjengelig for personer med utviklingshemming, og bli et alternativ til avlastningsinstitusjoner og barneboliger.

Dokument: Ingen

Saken gjelder: Landsstyrets forslag til revisor frem til neste landsmøte 2028.

Bakgrunn:

Landsstyret har i 2024 fattet et vedtak på at det ønsker å fortsette med Nitschke AS som revisor, på bakgrunn av at administrasjonen er svært godt fornøyd med dem.

NFU har brukt Nitschke AS som revisor siden årsregnskapet 2017.

Nitschke AS har nå god kunnskap om NFU, som er viktig nasjonalt og spesielt internasjonalt.

Det krever en del ressurser å bytte revisjonsbyrå, og administrasjonen mener dette ikke er god utnyttelse av ressurser så lenge Nitschke utfører oppdraget på en meget tilfredsstillende måte.

Landsstyret foreslår:

Nitschke AS er NFUs revisor frem til neste landsmøte 2028.